

EUROOPA

Prantslased saavad aru, et muutust on vaja

Prantsusmaal elav Eesti ettevõtja leiab, et prantslased tunnevad muutuse vajadust, aga enam ei nähta ainsa muutva jõuna Marine Le Peni Rahvusrintet. Ettevõtjana puutub ta riigis kokku rohke bürokraatia ja maksudega. ▶ 6-7

INVESTOR

Kuidas valida portfelli dividendiaktsiaid?

Dividendiinvestor Märten Kress otsib oma portfelli ettevõtteid, mille ajalugu ulatuks kümne aasta taha. "Üks majandustsükkel mahub selle aja sisse," põhjendab ta. Edasi tuleb kasutusele kolme K reegel. ▶ 14-15

KURITEGEVUS

Riigi uus sihtmärk: pankrotimeistrid

Peaprokurör Lavly Perling lubas pöörata fookuse pankrotimeistrite vahelevõtmisele. "Seal on olukord halb. Riik peab sekkuma ja turgu puhastama," ütles ta ja kutsus ettevõtjaid kahtlastest tege- lastest riigile märku andma. ▶ 2

PÄEVA TEGIJA ▲

Kodakondsusidee lõi avalikkuse kihama

Keskerakondlasest peaminister **Jüri Ratase** soov anda kodakondsus kõigile Eestis vähemalt 25 aastat elanud inimestele on saanud palju tähelepanu, ja põhjusega. Tegemist oleks põhimõttelise muudatusega kodakondsuspoliitikas - Äripäeva meelest õige ja vajaliku asjaga. Põhjendame juhkimas, miks me nii arva- me. Kahju ainult, et Ratas ise oma idee teoks saamisse küllalt kirk- likult ei usu. On aeg uskuda ja avalikkusele selgi- tada.

▶ Loe lisaks lk 3, 12, 13

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Kolmapäev, 25. jaanuar 2017
nr 17 (5614) 3 eurot

EUR/USD
1,0715 ▲

USD/EUR
0,9333 ▼

EUR/SEK
9,5113 ▼

EUR/RUB
63,7875 ▼

NordPool
32,85 ▼

Euribor
-0,241 ▲

SEADUS

Auk seaduses

Justiitsministeerium pole kolme aasta jooksul suutnud eemaldada seadusest auku, mis lubab juriidilise kesta vahetajatel kriminaalkaristusest pääseda. ▶ 4-5

Justiitsminister Urmas Reinsalu, kes pildil on Tallinna Vangla nurgakivi panekul, lubas lähikuudel seaduseagu parandada. FOTO: RAUNO VOLMAR / EKSPRESS MEEDIA

LÜHIDALT

Skeleton Technologies püsib maailma saja mõjuka hulgas

Superkondensaatoreid tootev Eesti tehnoloogiaettevõtte Skeleton Technologies valiti eile teist aastat järjest maailma saja mõjukaima ettevõtte hulka, mis töötavad välja innovaatsiisi ja puhtaid energialahendusi. Global Cleantech 100 nimekirja koondab uenduslike puhaste tehnoloogiate valdkonna võtmemängijaid, kelle tegevus järgmise 5-10 aasta jooksul mõjutab maailma märkimisväärselt. Varem on Cleantech Groupilt sarnase tunnustuse saanud näiteks Uber ja Airbnb. Skeleton Technologiesi tegevjuhi Oliver Ahlbergi sõnul oli lõppenud aasta Skeletoni jaoks kasvuaasta, mille jooksul areneti täiemahuliseks tootmisettevõtteks.

Sotsiaalmeedia läheb alkoholireklaami keelu alla

Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski esitas valitsuse istungile eelnõu, mis lisaks varasematele alkoholireklaami piirangutele keelab alkoholireklaami sotsiaalmeedias, teatas sotsiaalministeerium. Samas leevendati eelnõus müügipiiranguid väikepoodidele, valitsus loobus ka alkoholi müügi keelust tanklapoodides. Vastuvõtmisel jõustub eelnõu tuleva aasta jaanuaris.

ERR alustab uue juhi otsingut

Rahvusringhäälingu nõukogu kuulutas välja konkursi ERRi uue juhi leidmiseks. Eesti Päevalehe andmeil tunneb ERRi juhi koha vastu huvi näiteks endine EASI juht Hanno Tomberg, kes varem on olnud ERRi juhatuse liige. Samuti võib kandideerida Postimehe endine juhatuse esimees Erik Roose, kes on väljaande sõnul käinud nõukogu liikmetega kohtumas. Ka on kuluarides kõlanud ERRi nõukogu liikme ja praegu ühistu Eesti Lihatoöstus juhatuse liikme Mart Luige nimi. Kandideerima oodatakse ka Starmani juhatuse liiget Aivo Adamsoni.

KURITEGEVUS

Riik võtab tänavu sihikule

Euroopa Liidu toetuste väljapetmise kõrval pöörab peaprokurör Lavly Perling pilgu pankrotimeistritele ja likvideerijatele, kes kipuvad üha enam erasektori ausat konkurentsi rikkuma.

MARI METS
mari.mets@aripaev.ee

Äripäev

Euroopa Liidu toetusi petsid skeemitajad mullu välja 9 miljoni euro jagu. Politsei peadirektori Elmar Vaheri arvutuste järgi saaks selle raha eest kümnekond koolimaja korda teha. Sellise valgekraalse kuritegevuse avastamine ja vähendamine on nii politsei kui ka prokuratuuri prioriteet, ütleb Lavly Perling intervjuus.

Kui altdid on ettevõtjad tegema riigiga koostööd majanduskuritegude avastamiseks ja ennetamiseks? On saanud üha selgemaks, et piir ei lähe mitte era- ja avaliku sektori vahelt, vaid aususe ja ebaaususe vahelt. Koostöö on seda parem, mida rohkem näitame ettevõtjatele, et oleme nende teenistuses, et võitleme korruptsiooni ja altkäemaksuga riigi usalduse nimel ja selle nimel, et keegi ei saaks konkurentsieelist ebaausate võtetega. Üha enam tulevad ettevõtjad ise riigiprokuratuuri rääkima, millist kuritegu nad arvavad olevat toime pandud. Aga võiksid julgelt täita oma kodanikukohust – anda ütlusi, tuua tõendeid.

Oleme saanud teha head koostööd ka

advokatuuriga, sest majanduskuritegudes pole ju advokaadid teisel pool seina, nad on kannatanute esindajad. Oluline, et meil oleks erasektorile midagi ette näidata – näete, need on asjad, mille üle riik on uhke! 1,3 miljoni euro jagu PRIA pettusi oleme vahele võtnud, 800 000 euro jagu oleme konfiskeerinud, püüame seda raha riigile tagasi saada.

Kuidas valgekraade skeemid PRIA, EASI jt toetuste väljapetmisel on muutunud? Kas need on läinud peenemaks ja konspireeritumaks? Euroopa Liidu toetuste väljapetmise võtsime 2015. aastal majanduskuritegude prioriteediks, me ei uskunud alguses, et neid muudkui tuleb ja tuleb. Oleme konfiskeerinud päris suured summad, kuid ma ei näe, et skeemid oleksid ülemäära keeruliseks läinud. Pigem nähakse, et neid kelmusi pole enam nii kerge toime panna, riik võtab pärast vara ära ja petturile jääb lihtsalt häbi.

Kas Eesti-suuruse riigi jaoks on ELI toetuste väljapetjate ja selle üritajate arv ootus-

pärane või üllatavalt suur? Arv on ootuspärane, aga muljetavaldavad on summad, mida on püütud välja petta. Oleme tuvastanud PRIA-lt toetuste väljapetmise uurimisega kuritegelikud ühendused. Need on head näited, et me ei avasta mitte üksikuid episoodide, vaid suudame jõuda lohe südameni.

Kuidas tundub, kas ELI toetusi jagatakse kergekäeliselt, võrreldes sellega, kui tõhusalt suudetakse nende kasutamist või üldse toetuse saajaks sobimist kontrollida? Oleme teinud üha enam koostööd PRIA ja EASI sisekontrolliga, kui see toimib, on järelevalve veel tugevam. Mina ei julge küll öelda, et neid toetusi liiga kergekäeliselt jagatakse.

Millised valgekraade kuriteod valmistavad riigile praegu enim peavalu? Nüüd tuleb majanduskuritegevuses tähelepanu pöörata pankrotikuritegudele. Seal on olukord halb. Kui kõige halvemas mõttes likvideerijate ja pankrotimeistrite tegevus rikub erasektori ausat konkurentsi, peab riik sekkuma ja turgu puhastama.

KODAKONDSUS

Ratase mõte kodakondsust jagada

JAROSLAV TAVGEN
jaroslav.tavgen@aripaev.ee

Eestis ei tohiks teha vahet “nende” ja “meie” ehk halli passis ja Eesti passi omanike vahel, ütles ettevõtja ja endine peaminister Tiit Vähi.

Vähi kommenteeris valitsusjuhi Jüri Ratase ideed anda vähemalt 25 aastat Eestis elanud mittekodanikele kodakondsus. “25 aastat pärast iseseisva Eesti riigi taastamist on ikka veel seisukoht, et on nemad ja meie, see ei ole õige. Me peaksime nii Ida-Virumaal kui ka kogu Eestis, kõik, kes on siin 25 aastat elanud, olema meie,” ütles Vähi.

Riigikogu liige ja reformierakondlane Igor Gräzin leiab, et Ratase ettepanekul pole mingit praktilist mõtet. “See on odav populism,” leidis Gräzin.

“Katse lubada ilma midagi lubamata. Esiteks nihkub ettepaneku teoks tegemine määramatusse aega, kuskile pärast valimisi. Teiseks on kodakondsuse mõiste juba iseenesest 20 aastat vananenud. Euroopa Liidus pole sel põhimõtteliselt enam mingit tähendust. Eestlase õigused Prantsusmaal, Portugalis ja Rootsis on ühesugused.”

Gräzin lisab, et ainus, mida Eesti kodakondsus annab, on

võimalus osaleda parlamendivalimistel ja teenida kaitseväes. “Kuigi Eesti sõjaväe uksed on kõigile avatud, nii et ka see küsimus langeb ära,” jätkas ta.

Õigused on kõigil samad

“Mis puudutab valimisi, siis mitte-eestlased osalevad aktiivselt kohalikel valimistel, eriti Tallinnas. Nii on neil ka praegu valimisõigus olemas. Seega ei anna kodakondsus neile siin midagi juurde. Ratas rääkis hallidest passidest põlglikult, aga need lubavad ju samamoodi viisavabalt reisida, lisaks Euroopale ka Venemaale. Ja ka töötamise

mõttes pole mingit vahet – samad õigused, sest need on universaalsed.”

Teist meelt oli ettevõtja ja Gräzini parteikaaslane Andrei Korobeinik, kes pooldab kodakondsuse andmist. Korobeinik leidis, et need inimesed, kes on siin piisavalt kaua elanud, peavad saama võimaluse hakata kodanikuks hästi lihtsustatud korras. “Mina tahaks, et kümne aasta pärast ei oleks meil halli passiga inimesi,” oli Korobeiniku seisukoht. “Oleks parem, kui need inimesed valiksikodakondsuse ära, ideaalis Eesti oma. Kuigi paljud ei võta Eesti

amello
raamatupidamisteenused

Raamatupidamine üle Eesti.

Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.

MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA

Võta meiega ühendust

www.amelloraama.ee

info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

PARIM PELLETIKATEL

BlackStar Comfort 20

-25% SUPERHIND

ostakatel.ee

TEL 5267072

TEHNIKA 10, VIIRATSI, VIJANDIMAA

KEMMERLING

Info@kemmerling.ee Tel. 5131903

♥ Bürookonteinerid ♥ Rent

♥ Sanitaarkonteinerid ♥ Müük

♥ Piirdeaiad ♥ Eriprojektid

KOLIMISTEENUSED

Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

pankrotimeistrid

▲ **Politsei peadirektor Elmar Vaher ja peaprokurör Lavly Perling andsid eile ülevaate kuritegevusest Eestis.**

FOTO: ANDRAS KRALLA

» **Üha enam tulevad ettevõtjad ise riigiprokuratuuri rääkima, millist kuritegu nad arvad olevat toime pandud. Aga võiksid julgemalt täita oma kodanikukohust – tuua tõendeid.**

Lavly Perling

TAUST

Kui kriminaalne oli aasta 2016?

Mullu registreeriti ligi 29 000 kuritegu, mis on 11% vähem kui aasta varem, kuid muutus ka seadus – mitu varasemat kuritegu loetakse nüüd väärteoks. Samas väheneb järjest ka inimeste arv ja kasvab sissetulek, mis vähendab kuritegevust. Varavastaste väär- ja kuritegude piir tõusis 64 eurolt 200 eurole. **Vägivallakuritegude** arv pole langenud, kuid samas on sagedamini neist teavitamine ja neid avastatakse üha rohkem.

Mullu toimus 44 mõrva ja mõrvakatset, teise inimese kätte läbi hukkus 30 inimest, mis on ise-

seisva Eesti rekordvähke tulemus (2005. a tapeti 156 inimest).

Vahistatute arv vähenes aastaga veerandi võrra, üha rohkem püütakse leida moodsaid lahendusi, näiteks elektrooniline valve. **Mullu** registreeriti ligi 12 000 lähisuhtevägivalla juhtumit, see arv on kasvavas trendis, kuid ka nendest juhtumitest antakse politseile üha rohkem teada.

Tabati üle 500 narkokuriteos kahtlustatava, konfiskeeriti üle 400 kg narkootikume ja psühhotroopseid aineid. 147 inimest suri narkootikumide üledoosi tagajärjel.

TASUB TEADA

Vohava korruptsiooni vastu riigil uus relv

Mullu tõusis rekordtasemele korruptsioonikuritegude arv (vt graafik), mille 557 tuvastatud juhtumist on kaks kolmandikku altkäemaksuasjad.

Korruptsiooni vastu võitlemiseks lõi justiitsministeerium eraldi nõukogu, et juurduvat probleemi kärgpõhjal hakata.

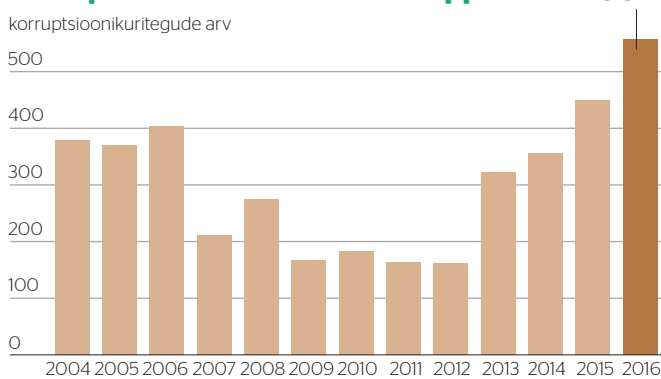
Justiitsminister Urmas Rein-

salu sõnul on korruptsioon hoiak, mis võrsub vaid siis, kui talle leidub sobivat pinnast. Korruptsioonijuhtumite arvu ajasid eriti kõrgeks suured võltsimisjuhtumid ARKis, mille iga episood registreeriti eraldi, kuid number oleks ilma nendetagi suur.

ALLIKAS: KRIMINAALSTATISTIKA
ÜLEVAADE 2016

VÕRDLU

Korruptsioonikuriteod ronisid tippu

ALLIKAS: JUSTIITSMINISTEERIUM

lõi ettevõtjad kahte leeri

passi, kui seda neile ka pakkuda – kes ei taha sõjaväkke, kellel on vaja viisavabalt Venemaal käia –, kuid tervikuna tuleks anda võimalus saada kodanikuks neile, kes on siin elanud nõukogude ajast peale.”

Korobeinik märkis, et Eestis üle 25 aasta elanud mittekodanikest on halli passi omanikke umbes 20 000. “Kui poolel neist tahavad saada Eesti kodanikuks, on see hea tulemus,” ütles ta.

Kasulik vaid Keskerakonnale

Investor Joakim Heleniuse meelest on Ratase idee poliitiliselt

teostamatu. “Ratas võib julgelt kuulutada mida iganes, kuid ükski teine partei sellega ei nõustu, sest kui halli passi omanikud saavad kodakondsuse, hakkavad nad valima Keskerakonda.”

Helenius näeb Ratase idee taga hoopis teist mõtet. “Ratas üritab ära hoida uue tugeva venekeelse partei ilmumist või Edgar Savisaare initsiatiivi teket. Ta annab signaali venekeelsele valijale, et Keskerakond on endiselt oma ideedele truu ja toetab venelasi. Ratas tahab ära hoida venekeelse valijaskonna lahkumise oma partei juurest.”

Poliitmänguna näeb ideed ka Igor Gräzin. “Mingeid plusse see Ratase ettepanek ei anna. Mitte kellelegi. Aga miinuseid on sel küll,” võttis Gräzin kokku. “Tekib uus propagandateema, millega saab lajatada nii natsionalistlikus kui ka šovinistlikus võtmes.”

Need, kes näevad Ratase ideed kui Keskerakonna poliitilise kasu lõikamist, on pakkunud, et mittekodanikele võiks kodakondsuse anda, aga ilma valimisõigusega. “See on mingi jama,” leiab Korobeinik. “Selline kahe sordi kodanike kontseptsioon on eelmisest sajandist.”

» **Ratas üritab ära hoida uue tugeva venekeelse partei ilmumist või Edgar Savisaare initsiatiivi teket.**

Trigon Capitali omanik Joakim Helenius

pass ja teise riigi pass, võivad lapsed saada Eesti passi. **See idee** on järgmistel riigikogu valimistel Keskerakonna üks peamine programmpunkt.

ARVAMUSKONKURSS

ootab uusi ideid
Eesti arengu
kiirendamiseks.

Osalemiseks palume saata arvamusloo koos oma fotoga aadressil **arvamus@aripaev.ee**.

Kolmele paremale artiklile on Äripäev koostöös Tallinna Kaubamaja, Danske Banki, ACE Logisticsi, Silberauto, Eesti Ettevõtluskõrgkooliga Mainor ja Eesti Gaasiga välja pannud väarikad auhinnad.

Võitja saab **10 000**,
teise koha omanik **3000**
ja kolmas **2000** eurot.

Kaastöid võib saata **28. veebruarini 2017** (kaasa arvatud).

Laekunud tekste avaldame jooksvalt Äripäeva paberväljaandes ja veebis.

SILBERAUTO

EESTI
ETTEVÕTLUSKÕRGMKOL
MAINOR

ace Logistics

Äripäev

Danske Bank

EESTI GAAS

SEADUS

Juriidilise isiku kestavahetus päästab endiselt kriminaalkaristusest

Sageli kiirkorras tehtavate seadusemuudatuste valguses mõjub kurioosumina, et juba kolme aasta jooksul ei ole poliitikud ära lappinud seaduseauku, mis võimaldab juriidilisel isikul kesta vahetamisega kriminaalkaristusest pääseda ning lisaks nõuda veel riigilt õigusabikulude hüvitamist.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Äripäev

Juba 2014. aasta jaanuaris juhtis riigikohus OÜ Räge ja Facio Ehituse OÜ kriminaalasja otsuses tähelepanu sellele, et seadusandja võimuses on luua õiguslik mehhanism, mis takistaks jagunemise, ühinemise või likvideerimise kasutamist süüteo toime pannud juriidilise isiku karistuse vältimiseks.

Kolm aastat hiljem on arutelu ja analüüsi jõutud lõpuks sinna, kus justiitsminister Urmas Reinsalu lubas lähikuudel vastava algatusega välja tulla.

“Selline olukord ei ole õige ning isikuid, kes kasutavad kuritahtlikult tavaolukorras normaalseks majandustegevuseks mõeldud seaduse võimalusi, peab takistama,” nentis Reinsalu.

Ministri sõnul on seaduse muudatusettepanekud seotud kriminaalmenetluses kohaldatava piiranguga juriidiliste isikute ühinemise, jagunemise ja likvideerimise takistamiseks, kui see juriidiline isik on menetluses kahtlustatav või süüdistatav.

Üks tuntumaid praegu kehtiva seaduse ärakasutamise juhtumeid oli 2014. aasta kriminaalmenetluse lõpetamine Ida-Virumaa kommunaalari miljonäri Nikolai

▲ **Toomas Trompi osalusega firmade Facio ja Räge kohtuasi sai selleks, mis trikitajatele riigikohtu otsusega tee avas.** FOTO: ANDRAS KRALLA

”Nii võib juhtuda, et karistatakse tühja keha, kellelt midagi võtta ei ole, ja riik peab karistuseks määratud rahasummat hakka-ma taga ajama läbi pankrotimenetluse.

vandeadvokaat
Oliver Nääs

Ossipenko ettevõtte ASI N&V suhtes. Kohustus jõudnud Kohtla-Järve linnajuhtide kriminaalasja uurimise käigus selgitati välja, et Kohtla-Järve linn maksis tänava-remondi aktides esitatud valeandmete tõttu Ossipenko firmale 851 983 eurot enam, kui N&V-l olnuks õigus saada. Juriidiline trikitamine seisnes aga selles, et AS N&V ühendas uude äriühingusse, mis kannab nime OÜ N&V. Sinna liikus ka kogu ettevõtte vara. Vana N&V aga kustutati äriregistrist.

Seadusest ei olnud abi

Prokurör Kalmer Kask leidis toona kohtuistungil, et tegemist oli sammuga, mille ainus eesmärk oli N&V väljaviimine süüdistatavate nimekirjast ning Eesti seadusandlus ei ole loonud piisavalt vahendeid sellise olukorra vältimiseks. Kehtivas seadusandluses kohaldatakse sellise ühinemise, jagunemise ja likvideerimise ja sellega kaasneva registrist kustutamise korral juriidilise isiku suhtes menetluse lõpetamist, nentis Kask.

“Kuigi mulle nimetatud samm absoluutselt ei meeldi ja ma ei saa sellega nõustuda, pean ma sellega leppima,” tuli prokuröril tõdeda.

Vähe sellest. Kuna kriminaalasi lõpetati, siis vastavalt kriminaalmenetluse seadustikule tuli riigil hüvitada ka N&V kaitsjatele tehtud kulutused. Advokaadid küsisid üle

35 000 euro, kohus otsustas, et kaitsjakulud tuleb hüvitada 21 042 euro eest.

Sellisele trikitamisele andis rohelise tule 2014. aasta jaanuaris jõustunud riigikohtu õigeks mõistev otsus OÜ Räge ning Facio Ehituse OÜ maksukuriteo süüdistuses.

Kohtuasi puudutas aastaid 2004 kuni 2007, mil Räge asemel toimetas veel Facio Ehituse AS. Süüdistuse järgi esitas firma käibedeklaratsioonides ning tulu- ja sotsiaalmaksudeklaratsioonides maksuhaldurile valeandmeid. Kokku jäi selle tulemusel riigile maksutuluna laekumata 851 000 eurot.

Vana Facio Ehituse ASiga tehti aga kriminaalasja tõttu 2010. aastal liigutus, kus ettevõtte jagunes ning probleemne kohtuasi jäeti vanasse firmasse, mis nimetati Rägaks.

Prokuratuur ja ka alama astme kohtud leidsid, et süüteo eest on vastutavad nii vana kui ka jagunenud ehk uus Facio Ehitus. Harju maakohus mõistis mõlemad ettevõtte 2012. aastal süüdi osas, mis puudutas fiktiivsete arvete abil ümbrikupalga maksimist ja määras neile rahakaristuse. Ka Tallinna ringkonnakohus leidis, et mõlema ettevõtte puhul on karistus põhjendatud.

Riigikohus tühistas aga alamaste astmete süüdimõistva kohtuotsuse OÜ Räge ja sellest jagunenud Facio Ehituse OÜ suhtes, sest Räge oli selleks ajaks registrist kustutatud ning Facio Ehituse karistamiseks Räge süütegude eest puudus seaduslik alus.

Riigikohtu kriminaalkollegiumi töi välja, et vanast Faciost jagunenud uus Facio Ehitus kanti äriregistrisse pärast kuriteo toimumist ning seega puudus firmal süüteo toimepanemise ajal nii õigus- kui ka süüvõime ning seetõttu on tema karistamine seaduse järgi välistatud.

“Asjaolu, et Facio Ehitus OÜ tekkis jagunemise tulemusena ASist Räge, ei tähenda, et tegemist olnuks selle sama äriühinguga. Facio Ehituse OÜ on Facio Ehituse ASI õiguse järglane, mitte aga sama õigussubjekt,” seisis otsuses.

Kitsaskoht: juriidilise isiku süü

Kohus selgitas, et Facio Ehituse OÜ karistusõigusliku vastutuse seisukohalt pole tähendust asjaolul, et jagunemisel läks uuele ühingule üle kogu Facio Ehituse ASI äritegevus. “Praegu puudub seaduses alus omistada ühe juriidilise isiku süütegu teisele juriidilisele isikule tulenevalt nende juriidiliste isikute majanduslikust identsusest, näiteks tulenevalt ettevõtte üleminekust,” märkis riigikohus.

Väljaspool OÜ Räge ja Facio Ehituse OÜ kriminaalasja lahendamise piire juhtis riigikohtu kriminaalkollegium kohtuotsuses tähelepanu asjaolule, et seadus võimaldab juriidilise isiku jagunemise, ühinemise või likvideerimise abil vältida selle isiku karistamist või muuta karistamine eba-

▲ Kõnealust seaduseauku on ära kasutanud Ida-Virumaa kommunaalärimiljonäri Nikolai Ossipenko ettevõtte AS N&V. FOTO: ILMAR SAABAS / EKSRESS MEEDIA

tõhusaks põhjusel, et süüteo toime pannud juriidilise isiku majanduslik identiteet on karistamise hetkeks üle läinud mõnele teisele juriidilisele isikule. Selliste võimaluste olemasolu on vaevalt kooskõlas seadusandja eesmärkidega juriidiliste isikute karistus-õigusliku vastutuse kehtestamisel.

Riigikohus leidis ka, et seadusandja võimuses on luua õiguslik mehhanism, mis takistaks jagunemise, ühinemise või likvideerimise kasutamist süüteo toime pannud juriidilise isiku karistuse vältimiseks. Näiteks

on võimalik anda kriminaalasja menetleja-le pädevus keelata kriminaalmenetluse tagamiseks teatud tingimustel ja ajaks kahtlustatavast või süüdistatavast juriidilise isiku ühinemine, jagunemine ja likvideerimine. Lisaks sellele menetluslikule abinõule on võimalik kehtestada materiaaõiguse normid, mis looksid seadusliku aluse omistada tegu teatud juhtudel (nt äriühingu ainukese ettevõtte ülemineku korral) juriidilisele isikule, kes on teo toime pannud juriidilise isikuga majanduslikult identne.

KOMMENTAAR

Juriidilise isiku karistusest pääsemine on lihtne

OLIVER NÄÄS
Advokaadibüroo Lextal vandeadvokaat

Regulatsioon võimaldab tõesti hõlpsasti vältida juriidilise isiku karistamist, kaotades kriminaalmenetluse kestel konkreetse registrikoodiga ühingu ühinemise, jagunemise või likvideerimisega.

Ei saa öelda, et see oleks laialt levinud, samas ei ole see ka eriline saladus. Seetõttu on initsiatiiv probleemiga tegele da tervitatav. Justiitsministee riumi lahendus tagaks juriidilise keha säilimise kriminaalmenetluse lõpuni ja võimaldaks määrata talle karistuse. Kui kriminaalmenetlusega

suudetakse lisaks ühinemise, jagunemise või likvideerimise keelamisele arestida ka rahalise karistuse tagamiseks kahtlustatava juriidilise isiku vara, oleks karistuse täitmine hästi tagatud.

Kui juriidilise isiku vara arestimine ei ole mingil põhjusel põhjendatud, ei pruugi ühinemise, jagunemise või likvideerimise takistamine üksi tagada rahalise karistuse täitmist. Näiteks ei keelaks kõnealused meetmed sisulise majandustegevuse ehk ettevõtte ümbertõstmist ühest ühingust teise enne karistuse määramist. Sellisel juhul

ei saaks karistuseks määratud rahasummat nõuda uelt ühingult, kuna võlaõigusliku regulatsiooni järgi liiguvad ettevõtte üleandmisega kaasa ainult sellised rahalised kohustused, mis olid tekkinud enne üleandmist. Nii võib juhtuda, et lõpuks karistatakse ikkagi tühja keha, kellelt midagi võtta ei ole, ja riik peab rahasummat hakkama taga ajama pankrotimenetluse kaudu. Seda aitaks vältida täiendus võlaõiguse seaduses: ettevõtte omandaja vastutab ka enne omandamist toime pandud süütegude eest määratud rahaliste karistuste eest.

kliimaseade

Kliimaseade OÜ pakub tööd

PROJEKTIJUHILE

- ✱ **Töö kirjeldus:** Kütte- ja jahutustööde planeerimine ja organiseerimine, materjalide hankimine, objektidel käimine üle Eesti, suhtlemine klientide- ja tarnijatega.
- ✱ **Nõudmised kandidaadile:** Eelnev kokkupuude ja kogemus küttesüsteemide paigaldamisega ja torutöödega, tehniline haridus, organiseerimisoskus, eesti ja vene keele oskus suhtlustasandil, B-kategooria autojuhiluba, arvutikasutamise oskus, tehniline taip, koostöö- ja suhtlemisoskus, pingetaluvus.
- ✱ **Ettevõtte pakub:** Mitmekesist ja huvitavat tööd, põhipalka ja lisatasu, koolitusi Eestis ja välismaal, kaasaegseid töötingimusi.

CV ootame aadressile: carita@kliimaseade.ee

www.kliimaseade.ee

omniva

AS Eesti Post korraldab avaliku kirjaliku enampakkumise järgmiste kinnistute komplektina müügiks Tallinna linnas:

Pallasti 28, Pallasti 28a ja Pallasti 28b.

Alghind on 6 300 000 eurot ning kinnistud koormatakse üürilepinguga.

Enampakkumise tingimuste kohta saab lisainfot:
www.omniva.ee/pallasti või Kalle Kasekamp, tel. 5287553, e-mail kalle.kasekamp@omniva.ee.

Pakkumised esitada vastavalt müügitingimustele hiljemalt **23.veebruariks 2017 kell 10.00.**

PRANTSUSMAA

Eesti
kajakitootja:
prantslased
tahavad
muutust

Ma arvan, et Le Pen ei saa Prantsusmaa presidendiks, et saab Fillon, ja siis saavad asjad ainult paremaks minna, arutleb Eesti kajakitootja üks omanikke Janek Pohla, kes on viimased neli aastat Prantsusmaal elanud.

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Äripäev

2013. aastal ostis Tahe Outdoors Prantsusmaal Cognaci linnas tehase. Kohtume siiski Eesti pinnal, Viimsis, kus käib paatide viimistlus.

“Üldine seis on selline, et kui inimestega rääkida, saavad kõik aru, et muutust on vaja,” räägib Pohla, kui küsin, mis tunnetega ta Prantsusmaal lähenevaid presidendivalimisi jälgib.

Need võivad osutuda Euroopas tänavu kõige olulisemateks valimisteks, sest kui Euroopa Liidu põhitelje riik peaks Brexiti ja Donald Trumpi tuules võimule valima populistid, võivad sellest laguneda nii Euroopa Liit kui ka euro. Rahvusrinde juhi Marine

20%

kasvu aastas on endale eesmärgiks võtnud Prantsusmaal tehast omav kajakitootja Tahe Outdoors, eelmisel aastal jääd eesmärgile alla.

Le Peni kurss on selgelt “Euroopa vanglast välja”, nagu ta äsja Saksamaal Euroopa äärmuspartei kohtumisel väljendus.

Pohlast ärevust ei öhku. “Ma ei oska midagi karta,” ütleb ta. Ta mõonab, et vahepeal jäi tal Prantsusmaal inimestega kõneldes küll tunne, et kui Rahvusrinnet ära ei vali, ei tule ka mingeid muutusi. Tööpuudus on Prantsusmaal pikalt väga suur olnud – 10% piiril – ja majanduskasv kidur. Pohla arvates on see eufooria siiski justkui järele andnud. “Muutusi soovitakse, kuid ma arvan, et leitakse, et risk on liiga suur,” räägib ta ja lisab, et Le Pen oleks samuti justkui tooni vaiksemaks võtnud. “Kui enne olid müürid ja kraavid ja Euroopa Liidust ära, siis nüüd räägitakse Euroopa Liiduga läbirääkimisest ja suuremast suveräänsusest,” ütleb ta.

Võimul olevatelt sotsialistidelt Pohla sõnul lahendusi enam ei loodeta. President Francois Hollande on nii ebapopulaarne,

et loobus teiseks ametiajaks kandideerimisest. Selle asemel väljusid sotsialistide presidendikandidaadi valimiste esimesest voorust äsja võitjana endine haridusminister Benoit Hamon, kes lubab prantslastele kodanikupalka ja uut miinimumpalga tõusu, ning reformimeelsem ekspeaminister Manuel Valls.

Le Pen kasvatab toetust

Kaardid võib segi lüüa ka endine majandusminister Emmanuel Macron, kes kandideerib üksikkandidaadina ja on arvamusküsitlustes tõusnud parempoolsete vabariiklaste kandidaadi Francois Filloni ja Marine Le Peni järel kolmandaks. “Temasse suhtutakse hästi, kuid samas on arvamus, et sõltumatu kandidaat, kellel parteid taga ei ole, vaevalt suudab läbi lüüa,” ütleb Pohla.

Pohla peab tõenäoliseks võitjaks ekspeaminister Francois Filloni, kes on suur Briti

“Vahepeal jäi inimestega kõneldes tunne, et kui Rahvusrinnet ära ei vali, siis ei tule ka mingeid muutusi.”

▲ Kajakitootja Tahe Outdoors üks omanikke Janek Pohla firma Viimsi laohoones.

FOTO: ANDRES HAABU

GARMIN

AUTHORIZED RESELLER

Ükskõik millega sa tege see kell on sinule!

Tõeline võimekus stiilses kesta - Spordikell Garmin Fenix 3 HR Silver Roostevaba terasest EXO™ antenn GPS/GLONASS vastuvõtuks Elevate™ randmelt pulsilugemine, 1.2" värviline ekraan.

Vivosmart HR+

GPS vastuvõtjaga nutikell randme* pulsimõõtmisega. Mõõdab vahet ja tempot samal ajal kaardistades sinu liikumist. Veekindel, stiilne ja mugav igapäevase kelli. Puutetundlik ja selge ekraan. Kuvab nutiteavitus hoiatusi, sõnumeid jne.

Veoauto GPS Dezl 570LMT

Spetsiaalne navigaator veoautodele

Määra sõiduki mootmed ja GPS teeb muu töö et leida sobivaim marsruut arvestades teie liiklusvahendit, 5" puutetundlik ekraan, Toetab juhtmevaba tagurdskaamerat, Euroopa kaart, eluaegsed tasuta kaardi ja liiklusinfo uuendused.

~~399€~~ **359.-**

eTrex 20x

Kõige populaarsem ja töökindlam GPS-käsi seade. Suurendatud kaarditoetus, vastupidav ja loodud talume kõike mis emake loodus välja oskab mõelda.

~~219€~~ **179.-**

Autonavigaatorid Drive

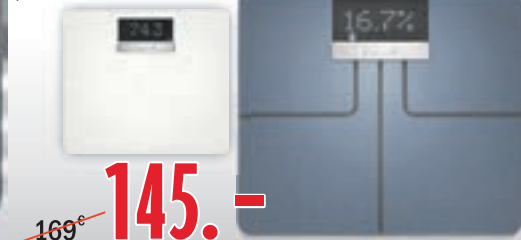
Täiendatud Garmin navigaator. Navigeerimine muutunud sammu võrra lihtsamaks ja inimlikumaks, tänu Foursquare® i meele tule andmebaasile, Pööratav ekraan, detailised Euroopa kaardid koos eluaegse tasuta kaardi uuendusega. Kiiruskaamerad, Eesti keel.

~~169€~~ **149.-** ~~229€~~ **209.-**

Nutikaal Index smart scale

Wi-Fi®, Bluetooth® ja ANT® ühilduvus Mõõdab kaalu, kehakaaluindeksi, keha rasva- ja lihaskiirte ning muud Eristab kuni 16 kasutajat, pata

~~169€~~ **145.-**

itshop 25 aastat alates 1992

Rakvere:	Rakvere:	Pärnu:	Tallinn:	Jõhvi:	Tartu:	Viljandi:	Narva:	E POOD
Müük ja hooldus	Jaemüük	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	Müük ja hooldus	24h
Rägavere tee 37	F.G. Adoffi 11	Papiniidu 5A/1	Väike Paala 1	Narva mnt. 5	Ringtee 75	Kivi 2	Tallinna mnt. 19c	www.itshop.ee
Tel. 322 3456	(Kroonikeskus)	(Sillakeskus)	(Siemensi maja)	(Bussijaama vastas)	(Lõunakeskus)	(Leola ärikeskus)	(FAMA keskus)	Tel. 443 3141
Mob. 51 30 349	Tel. 322 5410	Tel. 443 3141	Tel. 601 0000	Tel. 335 6253	Tel. 731 0737	Tel. 433 3122	Tel. 356 6414	Mob. 50 94 085
rakvere@itshop.ee	krooni@itshop.ee	parnu@itshop.ee	tallinn@itshop.ee	johvi@itshop.ee	tartul@itshop.ee	viljandi@itshop.ee	fama@itshop.ee	epood@itshop.ee

endise peaministri Margaret Thatcheri austaja ja lubab ka prantslastele radikaalseid reforme, sh poole miljoni inimese koondamist avalikust sektorist. Pohla sõnul saavad prantslased väga hästi aru, et nii suurt avalikku sektorit ei ole võimalik enam üleval pidada. Ja tavalisele tööinimesele teevad tuska sektori privileegid. Fillon on olnud küsitlustes favoriit, kuid juba näitavad esimesed uuringud suurimat toetust ka Le Penile. Intervjuu toimumise ajal ei ole Le Peni aktiivne kampaania veel alanud.

Tahe Outdoorsi tegemistest rääkides ütleb Pohla, et möödunud aasta oli üle ootuste raske. Alt vedas ilm, mis nõokis kogu Euroopas ja sundis inimesi puhkuseplaane edasi lükkama.

“Kasvuplaani me täis ei saanud,” ütleb ta ja täpsustab, et latt on 20% käibe kasv aastas. Ootused selleks aastaks on aga optimistlikumad. Ja siht on ikka saada Euroo-

pa suurimaks, kuid sihtmärk ise on nihkunud, sest aerutamislauaga on servamisi sisse mindud juba ka surfi sektorisse. Pohla sõnul vaatab firma jätkuvalt ülevõtmiste järele ringi, püüdes leida kaubamärke, et kasv oleks kiirem. Ja seda ka Prantsusmaal, kuid hõlbus see ei ole. Alal on palju väikefirmasid, kus on palgal naised, lapsed ja vennatütred, see on osa elustiilist. Taolist firmat naljalt müüki ei panda. Rahastamise kohta märgib Pohla, et seda oleks kergem leida, kui peakontor poleks Eestis.

Prantsusmaa tehases valmib aastas üle 200 000 aeru. Töötajate arv on enam-vähem samaks jäänud, 25, vaid paar müügimeest on juures, kuid efektiivsust on tõstetud. “Teeme sama seltskonnaga rohkem,” ütleb Pohla ja lisab, et igal aastal on see eeldanud ca 500 000 euro suurust investeeringut.

Üks suurimaid kliente Prantsusmaal on Decathlon, mis müüb Tahe Outdoorsi Prantsusmaal toodetud aere ka Hiinas. Ja mitte vastupidi.

Üllatavad maksud

Ettevõtjana on Pohlat Prantsusmaal üllatanud, kui arvukalt on kaudseid makse. Näiteks tuleb maksta, kui aastaks ette nähtud koolitusraha jääb kasutamata või kui firmas pole tööle võetud invaliide või praktikante, toob ta mõne näite. Praegune valitsus on makse veidi leevendanud, kuid erist muutust see ei toonud. Kõik riigisektorit puudutav on seotud tohutu bürokraatiaga – see aeg tuleb lihtsalt võtta.

Oma töötajate kohta Prantsusmaal ei ütle Pohla ühtegi kriitilist sõna. Mõni on tehases töötanud juba aastakümneid – firma on asutatud 1964, sellel on Prantsusmaal tugev kaubamärk ja töötajad on aktiivselt huvitatud ettevõtte käekäigust. See on osa tugevast organisatsioonist Prantsusmaa tehases, mis Pohla sõnul on kontrastis Tahe Outdoorsi paari viimase ülevõtmisega Saksamaal, kus organisatsioon ja kultuur on olnud palju rabedamad ja probleemsemad.

Odavat tööd Prantsuse tööline kergelt ette ei võta – selle asemel soovitatakse tööandjal investeerida ja automatiseerida. Palgad on Prantsusmaal kleepsude kleepimiseks liiga kõrged. Kurikuulus 35tunnine töönädal on Pohlal aga läbi arvatud nii, et kiirel ajal tehakse rohkem ja rahulikumat ajal vähem.

Edasi vaadates ütleb Pohla, kel saab firmas varsti kümme aastat täis, et Tahe Outdoors on ikka alles kiire kasvu faasis. Kasvada on plaanis ka Prantsusmaal, sest turg on suur ja seal võib olla kergem edasi minna Itaaliasse, Hispaaniasse, Saksamaale. Ilmselt tuleb rohkem vaadata ka Euroopast välja, eelkõige USAsse, et mitte liiga ühest ilmakaardist sõltuda. Kõige kiirem minek on toodangul praegu aga Skandinaavias.

KES ON KES Suurima toetusega kandidaadid presidendivalimistel

Francois Fillon, parempoolsete vabariiklaste kandidaat. Eeskuju Margaret Thatcher, lubab harvendada regulatsioone ja kärpida avalikku sektorit, tekitab suhete parandamist Venemaaga.

Marine Le Pen, äärmusparempoolse Rahvusrinde kandidaat, lubab referendumit Euroopa Liidus jätkamise üle – kui ei saa paremat kokkulepet, siis lahku mine Euroopa Liidust ja eurost, lubab taastada piirid ja kaitsta Prantsuse töökohti.

Benoit Hamon, võitis sotsialistide kandidaadi valimiste esimese vooru. Tugevalt vasakpoolne, lubab kodanikupalka, kõrgeimat miinimumpalka. Eeloleval pühapäeval teises voorus vastamisi ekspeaminister Manuel Vallsiga, kes on reformimeelsem ja rohkem tsentrist.

Emmanuel Macron, üksik-kandidaat, tsentrist, lubab teha Prantsusmaa atraktiivseks ärikeskkonnaks.

Prantsusmaa presidendivalimiste esimene voor on 23. aprillil ja teine voor 7. mail.

TASUB TEADA Janek Pohla tähelepanekuid

Turg on suur ja riik kultuuriliselt rikas, tugevad kaubamärgid toodavad suurt lisaväärtust.

Prantslane eelistab kodumaist ega huvitu tingimata teistest – endal on olemas nii mäed, meri kui ka ookean.

Asjaajamine on keeruline ja aeganõudev, abi oleks kohalikust juristist.

Töötajate palkamisel tuleb arvestada, et vallandamine on väga keeruline – alustaval ettevõttel on keeruline sobiva töötajate arvuga katsetada.

Üllatavalt palju on kaudseid makse.

Terrorioht on saanud osaks argipäevast: koolimajas annad lapse “üle ukse”, vanemaid sisse ei lasta, ja rahvarohkemates kohtades pead olema valmis politseile kotti ette näitama.

EVIKO

EHITAME TARGALT

25 aastat ehituskogemust

- ✓ Peatöövõtt
- ✓ Projektijuhtimine
- ✓ Üldehitus
- ✓ Restaureerimine

www.eviko.ee

Õpetaja 9A, Tartu
tel 730 6050
eviko@eviko.ee

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED TULETÕKKEUKSED LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

MAKSUD

Maksumängud võivad Swedbanki dividendi mõjutada

KAISA GABRAL
kaisa.gabral@aripaev.ee

Swedbank Eesti finantsjuhi Vaiko Tammevälja sõnul võib valitsuse kavandatav maksumuudatuste pakett mõjutada nende dividendipoliitikat.

Valitsus on arutluse alla võtnud maksumuudatuste paketi, mille üks ettepanek on vähendada ettevõtte tulumaksu 14%-le senise 20% asemel juriidilisele isikule regulaarselt makstavatelt dividendidelt ning tõkestada kasumi varjatud väljaviimist Eesti äriühingutest.

Rahandusminister Sven Sesteri sõnul on probleem see, et välismaiste korporatsioonide tütarettevõtted maksavad emaettevõtetele laenu suurussumma, kui ettevõttesse on raha

pandud. Selle vältimiseks seataksegi sisse deposiit ülemaksitud summale, mida nimetatakse panditulumaksuks.

Swedbanki peakorter asub Rootsis. Siinse tütarettevõtte finantsjuhi Vaiko Tammevälja sõnul maksavad nemad ausalt makse. “Swedbank järgib Eestiseadusi. Eesti maksusüsteem maksustab kasumit mitte selle teenimise hetkel, vaid siis, kui omanik teenitud tulu ettevõttest välja võtab. Selle järgi käitub ka Swedbank,” rääkis Tammeväli.

Tema sõnul on nemad alati tasunud tulumaksu, kui on kasumist maksnud emaettevõttele omanikutulu ehk dividendi. “Me ei ole kunagi viinud emaettevõttele antud laenu kaudu

Eestist kasumit välja, et vältida maksukohustust,” kinnitas Tammeväli.

“Swedbanki grupi dividendipoliitika kohaselt jaotame omanikutuluna välja 60% Balti riikide ettevõtetes teenitud kasumist ja tasume sellelt nendes riikides ka tulumaksu,” lausus Tammeväli. Näiteks mulu makstud dividendidelt tasus Swedbank Eesti riigile 125 miljonit eurot tulumaksu.

Dividendipoliitika võib muutuda

“Võimalikud maksumuudatused võivad senist dividendipoliitikat tulevikus mõjutada,” möönis finantsjuht.

Tema hinnangul on siinne maksusüsteem Eesti pankade

väga kõrge kapitaliseerituse taga – kogunenud kasum püsib ettevõttes. “Siinsete pankade tugev kapitaliseeritus on säästnud Eesti majandust suurematest võbelustest. Lisaks kehtivad finantsasutustele regulatsioonid, mis seavad nõudeid kapitalipuhvritele ja likviidsuse juhtimisele – võimalikud maksusüsteemi muudatused peavad kindlasti sellega arvestama,” rääkis Tammeväli.

Ta lisas, et loomulikult toimub raha liikumine ASi Swedbank ja teiste finantsettevõtete, sealhulgas tütarettevõtete ja emapanga vahel.

“Swedbank AS hoiab enamikku oma likviidsed vahendeid Euroopa Keskpangas,” lisas Tammeväli.

METSATÖÖSTUS

Saemehed lõikavad väiksemat kasumit

Eesti suuremate saeveskite tootmismahud eelmisel aastal võrreldes tunamullusega küll kasvasid, ent mitte kõikjal sellises mahus, nagu oli prognoositud.

VÄINU ROZENTAL
vainu.rozental@aripaev.ee

Äripäev

Tänavu peaks oluliselt suurenema tootmismahud neis saeveskites, kuhu on viimasel aastatel suurelt investeeritud. Näiteks käivitus eelmise aasta sügisel Asi Toftan peenpalgi saeveski, tuurid on üles saanud OÜ Combimill Reopalu ja OÜ Vara Saeveski uued tootmisliinid.

“Usun, et esimesel poolaastal tooret jätkub, aga aasta teises pooles võib keerulisemaks minna,” ütles OÜ Combimill Sakala endine tegevjuht Margus Kohava. “Kuna on tehtud uusi investeeringuid saetööstusesse, siis teisel poolaastal hakkab kasvav toormevajadus mõju avaldama. Milliseks see mõju kujuneb ja kuidas toormeressursid jagunevad, ei oska praegu ennustada.”

Kohava sõnul ei ole ta enam alates eelmise aasta oktoobrist ametis Sakala saeveskis, vaid on täiskohaga tööle Eestisse tselluloositehast plaanivas OÜs Est-for Invest.

Viljandimaal tegutseva Combimill Sakala tegevjuhi Aimar Kreevaldi sõnul tahavad

„Meil toormega üldse väga muret ei ole, sest siin piirkonnas pole meil ühtegi suurt konkurenti.“

Pärnumaa saetööstuse Laesti tegevjuht Olavi Tang

nad tänavu toota 110 000 m³ saematerjali ehk plaanivad kümneprotsendist kasvu. “Tulukuseaastad jäävad minevikku, tuleb tõdeda. Peamine, et tootmismahud vähemalt säiliks, sest saetööstus on ju mahubisnis,” kommenteeris ta.

Combi gruppi kuuluva teise saeveski, Järvamaal tegutseva Combimill Reopalu tegevjuhi Marek Mooritsa kinnitusele plaanivad nad tootmismahuks 125 000 m³. “Tahame veerandi võrra rohkem saagida,” lausus ta. “Investeeringud on läinud õigesse kohta. Eelmine, ligi pool sajandit vana saeliin ja senine tehnoloogia olid ajale jalgu jäänud.”

Võrumaa saetööstuse Toftani juht Martin Arula avaldas lootust, et saematerjali hind võib tõusta. “On näha paranemise märke. Nõudlus saematerjali järele on olemas. Hinnad veel esimeses kvartalis ilmselt ei liigu, aga võib juhtuda, et teises kvartalis liiguvad natuke ülespoole ja äkki kompenseerivad hakke ja saepuru hinnalanguse.”

Arula andmeil on hakke ja saepuru hind langenud 35–40 protsenti. “Pelletituru kukumine pigistab natuke meie sektorit ja vähendab ettevõtete kasumlikkust,” seletas ta. “Kui hakke ja saepuru müük langeks ära, paneks see meiesuguse saetööstuse kolme-nel-

ja päevaga seisma. Hakke ja saepuru suuri koguseid pole võimalik kusagile ladustada.”

Kogused kosuvad

Toftani senine jämedamat palki saagiv saeveski ehk Toftan 1 tootis mullu 202 000 m³ ja sügisel käivitunud kolmemeeetrist peenpalki saagiv saeveski ehk Toftan 2 tootis loodetust vähem, vaid 7400 m³ saematerjali. “Kõrgesti automatiseeritud tootmise käivitamine on võtnud arvatust enam aega,” möönis Arula ja lisas, et paari kuu pärast peaks peenpalgi saeveski töötama täie vaardiga ühes vahetuses ja teisest poolaastast kahes vahetuses.

Tänavu prognoositakse Toftan 1 tootmismahuks 204 000 m³ ja Toftan 2 tootmismahuks 116 000 m³ saematerjali. “Praeguse tootmisvõimsuse jaoks on meil peenpalki enam kui küll, kuid kuna tegu on uue sortimendiga, siis tuleb veel teha selgitustööd,” rääkis Arula. “Kohalikud metsaomanikud ja raieõiguse omanikud ei saa veel päris lõpuni aru, et kolmemeeetrine peenpalk on see sama peenpalk, mis muidu on paberipuuks sortitud. Ka ei oska kõik harvesterioperaatorid masinat häälestada nii, et see teeks meie jaoks õiget järkamist. Meil on kompe-

tents olemas ja me saame aidata harvesteid ümber programmeerida.”

Arula sõnul võtab kolmemeeetrise peenpalgi kui toorme teadvustamine aega. “Tegu on ikkagi lokaalse asjaga, mis toimub vaid Kagu-Eestis,” lausus ta. “Aga me saame hakkama, tulevik tundub üsna positiivne. Ka Lätist tuleb kolmemeeetrist peenpalki ja kogused suurenevad iga päevaga.”

Konkurentidel silm peal

Peenpalki saagiva Asi Viiratsi Saeveski juhataja Tõnu Ehrpais ütles, et kui seni pole Toftani tulek peenpalgiturule veel mõju avaldanud, siis tänavu arvestavad nad juba olulise mõjuga. “Seetõttu panustamegi jämedama palgi töötlemisele ja ehitame praegu jämedapalgi saeliini,” lisas Ehrpais.

Nordwoodi kaubamärgi all tegutsevate Viiratsi Saeveski, Asi Aegviidu Puit ja Asi Viru-Nigula Saeveski kogumaht oli mullu 261 000 m³ saetoodangut. “Nordwoodi grupis käive kasvas, ent kasumlikkus kahanes. Väiksema rentaabluse põhjus oli eelkõige saematerjali hind,” kommenteeris Ehrpais. “Tänavune tootmismahud oleneb tooraine kättesaadavusest ja hinnatasemest, esialgne plaan on säilitada 2016. aasta maht.”

KORRUPTSIOONIKAHTLUS

Rosimannuse osalus võib peletada Arsenali suurüürniku

Arsenali keskuse rendipinna le kolida kaaluva Põhja-Tallinna linnaosa vanem Raimond Kaljulaid tunnistab, et keskuse varjatud seosed Rain Rosimannusega tekitavad hulga küsimusi.

Eesti Päevaleht kirjutas, et eelmisel kevadel Põhja-Tallinna linnaosa vanemaks saades tutvus Kaljulaid Arsenali keskusega, et kaaluda linnaosavalitsuse praegu mitmes eri majas asuvate osakondade sinna kokku kolimist. Pakkumisi võeti mitmest kohast, kuid Kaljulaidi sõnul ei olnud kuskil nii häid tingimusi kui Arsenali keskuses.

Ent pärast eelmisel nädalal Äripäevas avaldatud infot, et Arsenali keskuses olid varjatud ärihuvid Reformierakonna võtmekujul Rain Rosimannusel,

tunnistas Kaljulaid Eesti Päevalehele, et talle tekitab küsimusi just viis, kuidas Rosimannus keskuse omandas. Kaljulaid pidas absurdseks Rosimannuse põhjendusi, et tal tuli end varjuse hoida keskerakondliku linnavõimu pärast. Teisalt leiab Kaljulaid, et ülejäänud investori huve ei saa kahjustada seepärast, et Rosimannuse osalusega ei pruugi kõik korras olla.

Äripäev tõi varjatud ärihuvi avalikkuse ette

Äripäev kirjutas eelmisel nädalal, et Reformierakonna liikmel Rain Rosimannusel olid Arsenali keskuses aastaid varjatud ärihuvid, mis alles hiljuti optiooni realiseerimisega avalikuks tulid. Rosimannus põhjendas investeeringu vormistamist

(väikeosalus 4,65%) optioonina sellega, et ei soovinud mõjutada Tallinna linnavalitsust projekti hinnates ja sellele lube andes tema erakondlikust taustast.

RKAS pani kunagise sõjatööstuse Arsenali kinnistud müüki 2012. aasta mais. Kolm nädalat kestnud enampakkumisel osales vaid Arsenali Center OÜ, kes ostis kinnistu 1,52 miljoni euroga. RKASi nõukogu juhtis tol hetkel Taavi Rõivas.

Eile otsustas riigikogu erikomisjon, et hakkab omakorda uurima Arsenali keskuse aluse maa müümist.

Tallinna linna peapea ülesandeid täitev Taavi Aas ütles pressiteate vahendusel, et palus Põhja-Tallinna vanemal Arsenali keskuse läbirääkimistes aeg maha võtta. “Juhul kui keskuse-

ga toimunud tehingud on korrektsed, ei näe ma probleemi läbirääkimiste jätkamiseks, kuid praegu peab asi saama selgemaks,” ütles Aas.

Arsenali juht: tuleb uurida

Arsenali keskuse omanik Aadu Oja teatas, et korruptsioonikomisjoni algatatud uurimine on mõistlik. “Linna- või riigiametitega asju ajades peab olema toepelkorrektnel ning seetõttu on riigikogu korruptsioonikomisjoni algatus uurida Arsenali keskuse müüki igati mõistlik,” rõhutas Oja. “Meie oleme avatud koostööks ja saame rahuliku südamega kinnitada, et oleme kogu Arsenali ostuprotsessi jooksul teinud kõik korrektselt,” teatas ta.

ÄRIPÄEV.EE

AS Eesti Loots

müüb kirjalikul enampakkumisel
lootsilaeva
AHTO-11

AHTO-11 ehitatud Soomes
ehitusaasta 1966
korpus teras
pikkus 12,5m
süvis 1,5m
kaal 22t
peamasin Iveco
võimsus 162kW
maksimaalne kiirus 8 sõlme

Lootsilaeva enampakkumise korras võõrandamise alghind on 10 000 eurot.
Hinnapakkumised paberikandjal palume esitada AS Eesti Loots nimele suletud ümbrikus hiljemalt 2. veebruaril 2017 kella 12.00-ks. Postiaadressile Sadama tee 9, Rohuneeme, Viimsi vald, 74012 Harjumaa või elektroonselt e-posti aadressile: loots@loots.ee. Hinnapakkumised avatakse 2. veebruaril 2017 kell 13.00 AS Eesti Loots ruumes, eelpool mainitud aadressil.

Täiendavat infot lootsilaeva AHTO-11 kohta saab telefonilt 650 3800.

KOMMENTAAR
Toftan kiikab Hiina poole

MARTIN ARULA
ASi Toftan juht

Oleme leidnud huvitava segmendi, kuhu müüa peenpalgist toodetud saematerjali. Jutt käib Hiina vooditootjatest, oleme Hiinast saanud oluliselt rohkem kliente, kui meil seal seni on olnud.

Peenikesest palgist saetud saematerjal on voodite tegemiseks sobiv, see materjal säilitab tugevusomadused ka siis, kui on väikesteks pulkadeks tehtud.

Paar aastat tagasi liikus jutt, et Hiinast tuleb mööblitootmine Euroopasse tagasi, kuna hiinlased ei suuda toodete kvaliteeti tagada. Eurooplaste unistused ei täitunud, hiinlased muutsid kontseptsiooni ja hakkasid rämpsmaterjali asemel kasutama kvaliteetset tooret. Hiinlased orienteeruvad odava mööbli asemel kvaliteetsele lõpptootele.

◀ASi Toftan juhi Martin Arula sõnul võttis peenpalgi saeveski käivitamine prognoositust enam aega.

FOTO: VÄINU ROZENTAL

VÖRDLUS

Suuremate saeveskite tootmismahd tõuseb

	2015	2016 (prognoos)	2016 (tegelik)	2017 (prognoos)
AS Toftan	201 000	218 000	209 000	320 000*
AS Laesti	105 000	110 000	119 000	120 000
AS Viiratsi Saeveski	218 000**	275 000**	113 000	261 000**
OÜ Combimill Reopalu	53 000	120 000	100 000	125 000
OÜ Combimill Sakala	103 000	105 000	100 000	110 000
OÜ Vara Saeveski	90 000	96 000	97 000	120 000
AS Aegviidu Puit	218 000**	275 000**	95 000	261 000**
AS Viru-Nigula Saeveski	218 000**	275 000**	53 000	261 000**

* Toftan 1 prognoos 204 000 m³ ja Toftan 2 (peenpalgi saeveski) prognoos 116 000 m³.

** Viiratsi Saeveski, Aegviidu Puidu ja Viru-Nigula Saeveski tootmismahd kokku.

AS Stora Enso Eesti kohta tootmisandmed puuduvad, sest ettevõtte ei avalda Imavere ja Näpi saeveski saetoodangu mahtu. Konkurentide hinnangul toodab Imavere saeveski aastas 200 000-250 000 m³ saematerjali.

ALLIKAS: ETTEVÕTTED, ÄRIPÄEV

Pärnumaa saetööstus AS Laesti oli suurtest ainus, mis tootis palju rohkem, kui planeeriti, prognoos ületati 9000 m³ võrra. Laesti tootis mullu 119 000 m³ saetoodangut ja tänavu plaanitakse 120 000 m³. Laesti saeb nii peenikest kui ka jämedamat palki. Toorme vajadusest moodustab peenepalk

umbes 65 protsenti ja jämepalk 35 protsenti. Laesti tegevjuhi Olavi Tangi kinnitusele Toftani tulek peenpalgiturule neid ei mõjuta. “Toftan asub meist 200 kilomeetri kaugusel,” põhjendas ta. “Meil toormega üldse väga muret ei ole, sest siin piirkonnas pole meil ühtegi suurt konkurenti.”

LAENUD

Laenuralli mootor on kinnisvara

Elmisel aastal suurenes enim kinnisvara- ja ehitusettevõtete laenude ja liisingute maht, mille juurde kasv moodustas peaaegu poole kogu ettevõtete portfelli omast. Märkimisväärselt kasvas ka pankade eluase-melaenude portfelli.

Eesti ettevõtete ning majapidamiste laenu- ja liisinguportfelli ja pangahoiuste hoogsa kasvu juures kahanes pangandussektori kasumlikkus, sest teenustasutulu vähenes ja provisjonid suurenesid, vahendas Eesti Panga ökonomist Mari Tamm.

Eesti ettevõtete ja majapidamiste poolt Eestis tegutsevatest pankadest võetud laenude ja liisingute portfelli mahu kiire kasv jätkus 2016. aasta detsembris. Laenu- ja liisinguportfelli maht kasvas aastaga 1,1 miljardi euro ehk 6,8% võrra, moodustades aasta lõpus 17,1 miljardit eurot.

14%

rohkem kui aasta varem andsid pangad mullu ettevõtetele uusi pikaajalisi laene.

Ettevõtete laenude ja liisingute maht suurenes mullu 7,8%. Portfelli kasvas peaaegu kõikidel tegevusaladel. Enim suurenes kinnisvara- ja ehitusettevõtete laenude ja liisingute maht, mille juurde kasv moodustas peaaegu kogu ettevõtete portfelli omast. Ettevõtete laenukasv tugines eelkõige uute pikaajaliste laenude väljastamisele. Neid anti välja 14% rohkem kui aasta tagasi.

Majapidamiste laenu- ja liisinguportfelli kasv kiirenes. Eluasemelaenude portfelli kas-

vas aastaga 5,2%. Uusi eluasemelaenusid anti välja 10% suuremas summas kui aasta tagasi. Lisaks kasvas hoogsalt autoliisingute maht, mis oli aasta lõpus 16% suurem kui 2015. aastal samal ajal.

Detsembris antud ettevõtete pikaajaliste laenude keskmine intressimäär oli 2,2%, mis oli pisut madalam kui aasta varem. Uute eluasemelaenude keskmine intressimäär oli samuti 2,2% ehk püsis enam-vähem sama.

Hoiused kasvasid

Pangahoiused kasvasid tempokalt. Eesti ettevõtete ja majapidamiste hoiuste maht kasvas aastaga 8,6% võrra, 11,9 miljardile eurole. Ettevõtete hoiuste maht kasvas aastaga 9,5% ja majapidamiste oma 7,8%.

Pangandussektori kasumlikkus vähenes. Puhaskasumit teeniti aastaga 357 miljonit eurot.

ÄRIPÄEV.EE

TURISM

Hotellikett Marriott laieneb Eestisse

Hotell Telegraaf sõlmis maailma suurima hotelliketiga Marriott International lepingu, mille alusel saab Telegraafist Marriotti esimene partner Eestis.

Telegraafi ühe omaniku Tarmo Sumbergi sõnul saab Telegraafist ametlikult liige sel suvel. “Telegraafist saab osa Marriotti globaalsest võrgustikust, mis litsentsilepingu alusel tähendab koostööd ja tuge ketilt eelkõige turunduses, distributsioonis ja müügis. Koostöö Telegraafi omandisuhteid ja juhtimist ei mõjuta,” lisas ta. Telegraafist saab keti brändi Autograph Collection Hotels liige.

Telegraaf on Tallinna vanalinna viietärnihotell, mis tegutses 2007. aastast. Marriott International Inc. on maailma suurim hotellikett.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Maksuamet ootab infot heategevusühingutelt

Maksuamet tuletas meelde, et läheneb tulumaksusoodustusega ühingute nimekirja taotluste esitamise tähtaeg. Ühinged saavad taotlusi tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute, sihtasutuste ja usuühenduste nimekirja kandmiseks esitada 1. märtsini. Taotluse esitamiseks peab ühing tegutsema avalikes huvides ja heategevuslikult, olema tegutsenud vähemalt kuus kuud ja olema esitanud majandusaasta aruande.

Riik kogub tööraamatud kokku

Sotsiaalkindlustusamet kutsus inimesi, kes ei saa veel pensioni ja on töötanud enne 1999. aastat, tooma oma tööraamatud sotsiaalkindlustusametisse. Tööraamatu võib saata posti teel või tuua sotsiaalkindlustusameti klienditeenindusse üle Eesti. Tööraamatute esitamiseks ajalist piirangut ei ole.

Soome tööpuudus väheneb

Detsembris oli Soomes 34 000 töötut vähem kui eelnenud aasta samal ajal ning töötuse määr on kahanenud 7,9%-le, teatas Soome statistikaamet. Aasta varem samal ajal oli töötuse määr Soomes 9,2%. Tööga hõivatuid oli 34 000 võrra rohkem. Kokku oli Soomes detsembris töötuid 207 000.

turundustreffi

meistriklässid

internetiturunduse asjatundja arenguprogramm

google adwords
google analytics
turundus facebookis
emaili turundus
otsimootori turundus seo
digiturunduse plaan
wordpress

www.turundustreffi.ee

Erineva suurusega lumesahad ja liivapuisturid nii tavakasutajale kui teenusepakkujale.

HAAGI SAMI'GA, JÕUAD SIHILE!

EDASIMÜÜJA EESTIS:
Sami Masinakeskus OÜ
SAUE 76505, Tule 20, tel 670 9621
mob 528 2732, 521 8462
VALGA 68204, Petseri 40
mob 524 1759
www.sami.ee

Wiru Uks Tallinn OÜ

PAKUME

- Kvaliteetseid Ryterna garaažiuksi
- BFT ja Somfy automaatikad
- Saksamaist GfA-Elektromateni tööstusautomaatikad

Paigaldusele lisaks pakume ka uste remonti ning hooldust.

Tel 50 44 798
wu@wu.ee

Vaata lisaks
www.wu.ee

MÜÜK

Kuidas teha nii, et müügikiri otse prügikasti ei rändaks

Edukas müügikiri on strateegiline tekst, mis ärkab ellu kindla struktuuri, mitte kirjutaja sisetunde pinnalt. Kasutades paari lihtsat võtet, saab panna kliendi lugema iga rida ja mis kõige tähtsam – otsustama.

“Keegi ei loe enam e-kirju!”, “Need trikid ei lähe ju läbi!”, “Ma ju saan kohe aru, mida nad tahavad!”. Need on argumentid, mida kasutavad müügikirjadesse mitteuskujad, kirjutab Äripäeva teemaveebis bestsales.ee teksti- ja tõlkebüroo Eiffel strateeg Kaarel Talvoja. Tema hinnangul on tõde hoopis see, et skeptikud on lugenud vaid selliseid kirju, millele ei puhuks elu sisse ka parimate kopsudega puhkpillimängija.

Siin on tema soovitus, kuidas valmistada müügikiri, mis täidab oma eesmärgi.

Teemarida teeb ära eeltöö

Müügikirjaga alustades võta aega, et mõelda teemareale. Sa ei taha ju, et lugejani jõuaks järjekordne “Tere tulemast meie telekomiperre”, mis kahjuks kedagi ei puuduta. Miks on teemarida nii oluline? Sellest sõltub, kas sinu sõnum üldse lugejani jõuab.

Pannes kokku ideaalset müügikirja, pead kirjutama lugeja jaoks kõige intrigeerivama teemareala, mida oskad. Näiteks: “PAUH! See paneb lugeja su meile avama” töötab teemareana väga edukalt, kuna jätab otsa lahti. Sa ju tahad teada, mis asi on “see”? Samuti ei ole viidatud teemarida liialt spetsiifiline – see paneb kirjast huvituma võimalikult suure osa lugejaid. Kui e-kiri on avatud, on lugeja peaaegu sinu.

Sissejuhatus viskab konksu

Nüüd loo kirjale selge sissejuhatus. Kasuta siin konksu, mille taha lugeja tähelepanu tõmmata. Siia sobivad näiteks kohandatud tsitaadid (“Kas sellist klikkide arvu me tahtsimegi?”) või alustamine võimalikult lõpptulemusest rääkimisega (“Ka tema suurim hirm oli kaotada kõik oma säästud”). Pärast niisugust sissejuhatust saad sujuvalt liikuda sisu põhiosani lugeja tähelepanu kaotamata.

Sisus lähtu mudelist

Otsuseni juhtiva sisu kirjutamiseks ei pea alustama tühilt kohalt. Tark on kasutada tekstimudeleid – seda teevad ka parimad *copywriter*’id. Väga hästi töötab näiteks PÄL-mudel: alustuseks juhi tähelepanu lugeja probleemile, seejärel ärrita ja siis käi välja lahendus.

Näiteks nii:

– PROBLEEM: Sulle meeldib raamatuid lugeda ja ka oma erialal toimuvaga kursis olla. Uut ja põnevat aga ilmub pidevalt nii palju, et selle hulgast ei leia enam vajalikke asju üles.

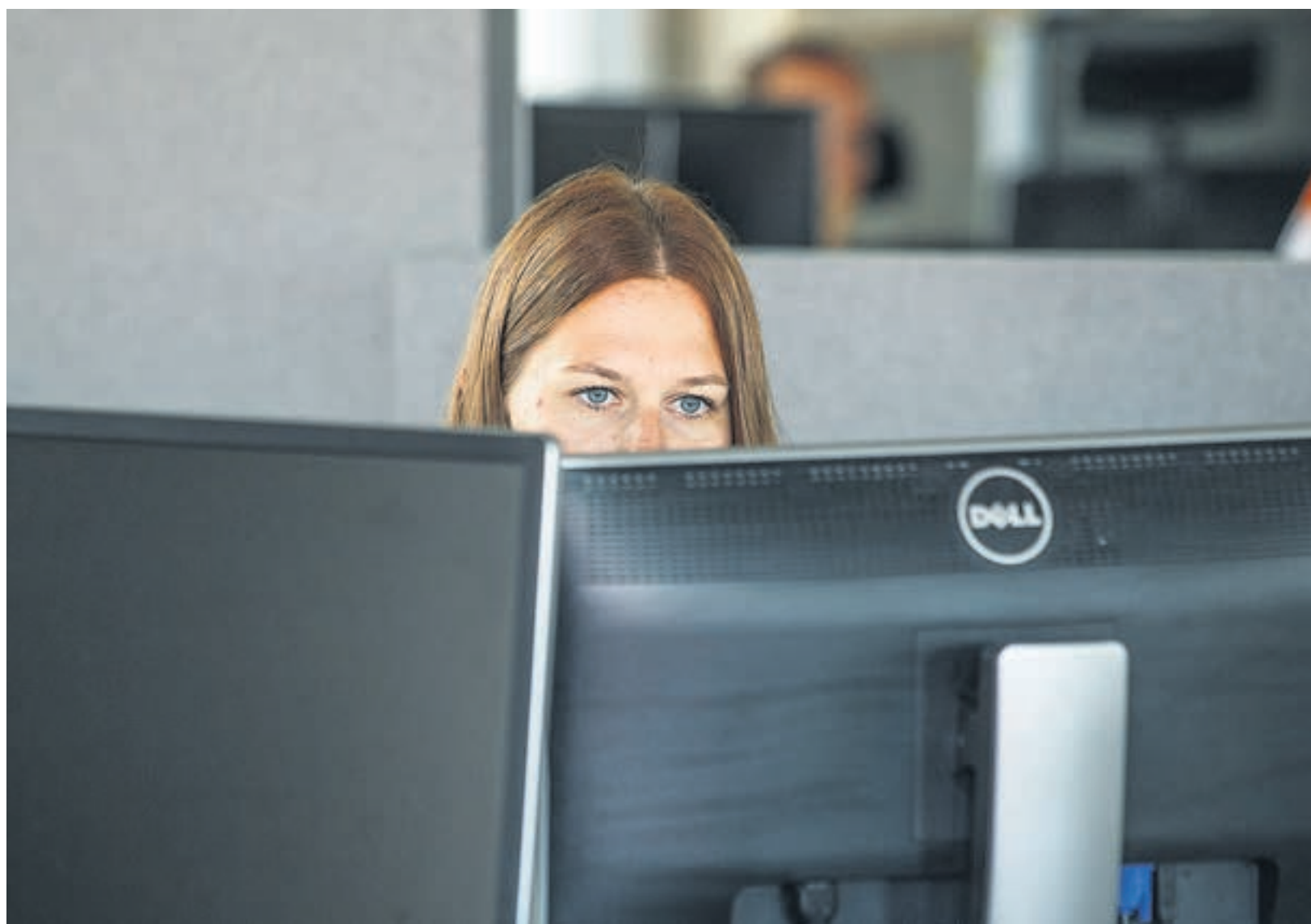
– ÄRRITUS: Ära muretse, küll uued raamatud jõuavad sinuni ise. Käi rohkem raamatupoes, loe tutvustusi või küsi sõpradelt, mida nemad parajasti loevad. Sa ei usu, et see toimib?

– LAHENDUS: Meie ka mitte. Seepärast tegime äpi, mis toob info kõigi uute raamatute kohta kohe sinuni. Tahad teada, mida uut on ilmunud eesti keeles? Või sinu lemmikkirjanikult? Mis on värskelt välja antud sinu erialal? Või kust selle raamatu leiab? Vaata kohe järele.

Kui pakud probleemile lahenduse, näitad lugejale, et sinu tootel on väärtust.

Kasu paneb tegutsema

Selleks, et pakutu lugejale selgelt kohale jõuaks, rõhuta oma tootest saadavat kasu,

▲ Kui lugeja avastab postkastist müügikirja, sõltub avamine sellest, kui hea on kirja teemarida. FOTO: RAUL MEE

» Väga hästi töötab PÄL-mudel: juhi lugeja tähelepanu probleemile, seejärel ärrita ja siis käi välja lahendus.

mitte selle omadusi. Näiteks räägi sellest, kuidas hea kaamera aitab talletada lahedaid hetki, mitte telefoni mikroprotsessoritest. Nüüd on kirja struktuuris ka see koht, kus vastata juba ette ära lugeja võimalikele vastuväidetele: “Uue iPhone 100 ostmata jätmisel jääd ilma nii paljust, isegi kui oled oma praeguse nutitelefoniga 100% rahul.”

Müügikirja lõpuks on lugejal olemas vajalikud teadmised ja emotsioon otsuse langetamiseks. Siia kirjutagi selge üleskuts, mis sisaldab lugeja jaoks taaskord isiklikku kasu. Ehk: “Uuri, kui palju sa iga kuu säästaksid”, mitte lihtsalt “Tutvu meie hindadega”.

Otsus on suure tõenäosusega tehtud

On täiesti normaalne, et kolmandas ja neljandas punktis räägitu võib võtta 50% kogu müügikirja kirjutamise ajast. Lisades oma kirja lõpu postskriptumi, saad kõige olulisemale infole veel kord tähelepanu juhtida.

PANE TÄHELE**7 nippi müügikirja kirjutamiseks**

1. Pane ennast kliendi nahka. Kujuta ette, et oled kirja lugeja. Kirjuta, mida klient tahab teada, mitte mida sa tahad öelda. Pea meeles, et kliendi peamine mure on oma vajadusi rahuldada, mitte suurendada sinu kontoseisu.

2. Süstematiseeri. Nagu koolikirjandidki, nõuavad müügikirjad sissejuhatust, sisu ja kokkuvõtet. Sissejuhatuses ütle, miks sa kirja saadad, sisus selgita, miks su pakkumine on vastupidamatu, ja kokkuvõttes koonda kõige olulisem ning palu kliendil heast võimalusest kindi haarata.

3. Tee lihtsasti loetavaks. Paljud müügikirjad heidetakse kõrvale, sest neid on keeruline lugeda. Selle vältimiseks kasuta igapäevast, mitte ametlikku keelt, kirjuta lühikesed laused, koonda need lühikesesse lõikudesse ja loe kõik mitu korda üle, et vältida kirjavigu.

4. Püüa tähelepanu. Kasuta pealkirju, et tõmmata lugeja tähelepanu ja esitleda kõige olulisemat infot. Need võivad olla ka pikemad, 3–4-lauselised.

5. Tekita huvi. Ehita kiri üles selliselt, et tekib järjepidev huvitava informatsiooni voog ja lugeja ei suuda lõpetada. Iga lause peab olema huvitav – lugejal ei tohi igav hakata. Olulist saab rõhutada näiteks teist värvi noolega või postskriptumiga.

6. Pane lugejat oma teenust või toodet tahtma. Seda on kõige lihtsam teha, kui vastata lugeja küsimusele “Mis mina sellest saan?”. Kõik püüavad meile pidevalt igal pool midagi müüa, aga sinu kiri võiks esile kerkida sellega, et pakub kasu, mitte ei ürita müüa.

7. Palu lugejatel tegutseda. Potentsiaalsed kliendid ei tea, mida järgmiseks teha, kui sa ei ütle seda neile. Kui sa tahad, et nad helistaks, jätta oma number. Kui sa tahad, et nad tuleks sinu juurde kohale, jätta selged juhised ja lahtiolekuajad. Oluline on ka innustada lugejaid kohe tegutsema. Kui sul on käsil kampaania, tee eripakkumine piiratud ajaks. Kui sul on ainult mõni toode alles, ütle, et kogused on piiratud.

ALLIKAS: ENTREPRENEUR.COM

28.03.2017
Apollo
Mustamäe
kino

Kuidas
JAEKETTIDEGA
edukalt koostööd teha?

- Laval viis suurema jaeketi ostudirektorit
- Esmakordselt laval R-Kiosk, Olerex ja Circle K
- Konkreetset nõuanded õigusküsimustes
- Head kaubandustavad
- Muudame infovahetuse kordades kiiremaks
- Jaekettide parim koostööpartner 2016 autasutamine
- Võimalus kohtuda otsustajatega

kohvipausi ajal
on võimalik
suhelda jaekettide
ostujuhtidega

Vaata seminari programmi

Äripäev

Kaubandus.ee

Soodushind kuni 17. märtsini 179 eurot

(km-ga 214,80 eurot).

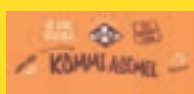
Alates 18. märtsist kehtib tavahind 219 eurot (km-ga 262,80 eurot).

Korraga rohkem kui ühe osaleja registreerumisel ühest maksja-ettevõttest kehtib allahindlus -5%.

Korraldaja:

Äripäev

Toetaja:

Lisainfo ja registreerimine:

Maarit Eerme, telefon 514 4884,
e-post maarit@kaubandus.ee

EHITUSE

TEHNOLOOGIAKONVERENTS

BIM kui terviklik protsess

28. veebruar 2017, Öpiku Maja (Valukoja 8, Tallinn)

Ehituse infomodeli ehk BIM tehnoloogia kasutamine muutub ehitus-ettevõtete igapäevatoos järjest vältimatuks ja ehitusinfo modelleerimise asemel kõneleme aina rohkem ehitusinfo juhtimisest. **28. veebruaril** toimuval Tehnoloogiakonverentsil räägime ehitusprojekti eri osapoolte kogemustest ja praktilistest näidetest BIMi kasutamisel ehitusprojektides ja -hangetes.

09.00 **HOMMIKUKOHV JA VÄRSKE ÄRIPÄEV**

09.45 **AVASÖNAD**

10.00 **KUIDAS SABASSÖRKIJAST SAAKS PIONEERID? TAKISTUSED, MIKS EHITUSFIRMAD EI KASUTA TEHNOLOOGIA PAKUTAVAD VÕIMALUSI**
Esineja kinnitamisel

10.30 **KREDEXI LAHENDUSED 2017. KUIDAS FINANTSEERIDA UUSI TEHNOLOOGILISI JA DIGITAALSEID LAHENDUSI KREDEXI NING PANGA ABIGA?**
JARMO LIIVER, SA KredExi ettevõtlusdivisjoni juht

11.00 **RIIGIPOOLNE PANUS BIM-INNOVATSIOONI EHITUSES**
KARIN SILLMANN, MKM ehitus- ja elamuosakonna juhataja
IVO JAANISOO, MKM ehitustegevuse valdkonnajuht
RISTO VAHENURM, MKM projektijuht

11.30 **KOHVIPAUS**

12.00 **KOGEMUSLUGU. PROJEKTEERIMISPROTSESS TELIA BÜROOHOONE EHITAMISEL JA BIM VÕIMALUSED EHITUSETTEVÕTTELE**
ALAN VÄLI, Merko Ehitus Eesti, mudelprojekteerimise spetsialist

12.30 **KOGEMUSLUGU. BIM TELLIJA SILMADE LÄBI. NOBLESSNERI SADAMA-LINNAKU PROJEKTEERIMINE JA EHITUS**
ANDRUS VÄÄRTNÕU, Noblessner Arendus OÜ investeringute juht

13.00 **KOGEMUSLUGU. MARU EHITUS AS KOGEMUS BIM JA 4D**
MARGO DENG, AS Maru Ehitus arendusdirektor

13.30 **LÕUNA**

14.30 **BIM VÄÄRTUSPÕHISES EHITUSHANKES**
SILVER ADER, RKAS, Teadus- ja arendusosakond, BIM projektijuht

15.00 **VESTLUSRING. BIM AVALIKU SEKTORI TELLIMUSTES – KUIDAS „RONGIL“ PÜSIDA?**
MARGUS SARMET, RKAS, teadus- ja arendusosakonna juhataja
VIRGO SULAKATKO, MKM ehitus- ja elamuosakonna projektijuht
VILJAR MEISTER, Tallinna Linnakantselei, linna haldusdirektor

15.45 **Teema kinnitamisel**

16.30 – 16.40 **KONVERENTSI LÕPETAMINE**

Soodushind kuni 31. jaanuar k.a 199€ +km/osaleja

Tavahind **279€** +km/osaleja

Lisainfo programmi kohta: programmitjuht Lisandra Treimann,
lisandra.treimann@aripaev.ee, 55938167

Äripäev

Ehitusuudised.ee

KOMMENTAAR

Siseküüditamine
peab Eestis
kord lõppema

Hallipassimeeste kodakondsus on Eesti jaoks ilmselt elu ja surma küsimus.

Vastne peaminister Jüri Ratas tahab teha Eestit suuremaks ja tugevamaks nii, nagu ükski e-jobu elus pole julgenud: päris eesti inimestega.

See võib osutuda süsteemkriitiliseks. Võib-olla sobib see kodanike Eesti, mida Ratas tahab, 21. sajandisse ja jääb elu. 25+5 aastat kestnud paranoiline siseküüditamine peab lõppema. Jossif Stalin on sur... vabandust... Andrus Ansip on Brüsselis. Taavi Rõivas on pensionil. Pronkssõdur on kalmistul. Inimesed peavad saama lõpuks passid.

Ideoloogiat ajab ikka Michal

Sama huvitav kui Ratase julgus oli Reformierakonna reaktsioon, õigemi-ni Kristen Michali matrossovlik vaprus. Kohe sai selgeks, et Hanno Pevkuri jutt uuest programmist on lihtsalt mulla, ideoloogiat teeb endiselt Michal ja see on EKREst paremal, nagu alati. *Heil Eesti!*

Siim Kallas on ju korduvalt öelnud, et kodakondsuseta inimeste probleem on Eestile julgeolekuoht. Michal näitas nüüd Kallasele, kus on koera koht.

Ma arvan, et Reformierakonnal ei olegi mingit uut programmi vaja. Aja- kirjandusel tuleb vaid oodata, kui teised erakonnad mingi tähtsa probleemi lahendamise kohta midagi ülevad – fentanüül, HIVi-epideemia, ravikanep – ja siis Michalilt küsida, kuidas ja miks nad seda takistada kavatsevad.

Reform pronkssõduri kõrvale

Michal on ideaalne Reformierakonna juht, ta kehab oma valijat. Selline mitte lõpuni halb inimene. Ja ta on energiline. Ta tahab viia Reformierakonna sinna, kus tal oli hea: minevikku, pronkssõduri kõrvale.

Eesti elu aga läheb edasi. Ehk on praegune tõesti ainult Ratase sula ja Michali Reform teeb särtsaka *comeback*'i ja viib uuesti pronkssõduri ja seekord ka Russalka ära?

Lihulasse näiteks. Mine tea. Aga ma eriti ei usu.

Maailm on muutunud. Ja see, mida ma kuulen inimesi arutamas, on: raha tahaks teenida, paremini tahaks elada, jõukamaks tahaks saada.

Sel teemal ei ole Reformil kümme aastat mitte ühtegi ideed olnud.

KAUR KENDER
kirjanik

„Kristen Michal on energiline. Ta tahab Reformierakonna viia sinna, kus tal oli hea: minevikku, pronkssõduri kõrvale.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg.aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja
kaastöid vajaduse korral lühendada.
Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes
Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid,
fotod, teabegraafika (sh päevakajalised,
majanduslikul, poliitilisel või religioosel
teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed
ning nende reprodutseerimine, levitamine
ning edastamine mis tahes kujul on ilma
Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud.
Käebuste korral ajalehe sisu kohta võite
pöörduda Pressiohkugusse, pn@eal.ee või tel
(372) 646 3363.

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Meelis Mandel | Aivar Hundimägi | Anvar Samost | Raivo Hein | Tarmo Tanilas

Sosnovski karuputk poliitmaastikul

Eesti looduses peavalu tekita-val ja igal aastal riikliku kava järgi tõrjutaval Sosnovski karuputkel võib õitsema hakkamiseks kuluda kolm-neli aastat.

Selle taime seemned püsivad mullas idanemisvõimelis-tena 7–10 aastat. Eesti poliitmaastiku Sosnovski karuputkeks võib muutuda neli aastat tagasi müüdud kinnistu, kuhu rajati Arsenali kaubanduskeskus.

Nagu ei ole võimalik saada lahti Sosnovski karuputkest, nii ei ole võimalik ka juurida välja korruptsiooni. Aga selle levikut saab piirata, kui üritatakse kõik avalikuks tulnud korruptsioonikahtlused lõpuni lahti harutada.

Riigikogu korruptsiooni-vastase erikomisjoni otsus võtta Arsenali juhtum teravdatud tähelepanu alla võiks rõõmustada kõiki asjaosalisi. Teiste seas ka Riigi Kinnisvara praegusi ja endisi vastutajaid ning loo peakangelast Rain Rosimannust. Kui kõik toimus korrektselt, ei tohiks komisjonil Arsenali kinnistu müügi asjaolude selgitamiseks palju töötunde kuluda. Kui peaks selguma, et riigile kuulunud vara müügis oli puudusi, siis saavad riigikogu liikmed astuda samme, et tulevikus oleksid riskid paremini maandatud.

Neli teemat

On neli olulist teemat, mis vajavad selles juhtumis läbivalgustamist. Esiteks, kuidas on korraldatud riigivara müük? Arsenali kinnistu enampakkumine kestis kolm nädalat. Kuigi selline tähtaeg on Riigi Kinnisvara kinnitusel tavapärase, tekib küsimus, kas selline tava on mõistlik. Ei tundu eluliselt usutav, et kolme nädalaga on võimalik panna paberile Arsenali-suguse kinnistu aren-

AIVAR HUNDIMÄGI
peatoimetaja asetäitja

„Nagu ei ole võimalik saada lahti Sosnovski karuputkest, nii ei ole võimalik ka juurida välja korruptsiooni.

damise äriplaan, leida rahastus ja tulla ostusooviga enampakkumisele. Lühikesse tähtaega on programmeeritud huvide konflikti ja mõjuvõimuga kauplemise ehk korruptsiooni oht. Eelisseisus on need, kellel on varakult infot plaanitava konkursi kohta. Arsenali kinnistu enampakkumisele tulnud ainus ostja oli valmistunud õigel hetkel püsti kargama ning võitjana finišisse tormama.

Teine teema puudutab poliitiliste takistuste tegemist või nende kaotamist. Kinnistu müügi kronoloogiat vaadates tekib küsimus, kas mõjuka poliitiku hilisem omanikerin-gi tulek võis aidata otsustamist ja kinnistu müüki kiirendada. Seda võib ka teatud olukordades hinnata väljapressimiseks, et kui poliitik või ametnik ei saa osalust, siis jääb kogu protsess venima. Ettevõtja kahju otsuste venimisest on suurem kui oma ärist väikese osa loovutamise protsesside takistajale või taganttõukajale.

Kolmas Arsenali kinnistuga haakuv teema on konkurentide kõrvaldamine. Kui ühel kinnistul on mitu huvilist, siis saab mõjukat poliitikut omanikerin-gi kaasates pakkuda konkurentidele mõnda muud kaupa vastutasuks selle eest, et nad kinnistu enampakkumisel osalemisest loobuksid. Tekib *win-win*-olukord, kus kaotajaks on maksumaksja, kes tõenäoliselt lõpuks eri vormides selle loobumishüvitise kinni maksab.

Rosimannus on küll viimastel aastatel enda sõnade kohaselt poliitikast eemaldunud, kuid lähiajalugu näitas, et koalitsiooni moodustamise ajal on ta nagu ahjualune taas platsis.

Kui on teada, et konkurent enampakkumisele ei tule, siis

ei pea ainus ostuhuviline tege-ma alghinnast kõrgemat pak-kumist. Arsenali kinnistu läks kaubaks alghinnaga.

Neljas teema on poliitiku-te tegevuse ja huvide läbipaistvus. Kui Arsenali juhtumise pole tehtud ka midagi korruptiivset, on Rosimannus loonud halva pretsedendi. Poliitik saab oma äriosalusi optsiooni-na vormistades end avalikkuse eest endale sobiva ajani peita. Kui avalikkus praegu sellise käitumisega lepib, siis võib juhtuda, et taoline korruptiiv-se hõnguga motivatsioonipakett muutub atraktiivseks poliitikutele ja ametnikele, kes oma mõjuvõimu sobival hetkel varjatult miljoniteks muudavad.

Korruptsioonivastase erikomisjoni otsus Arsenali juhtumiga tegeleda näitab, et taolistele juhtumitele ei vaadata enam läbi sõrmede. Ka siis, kui prokuratuuri või politsei uurijad ei pea ajakirjanduses tõstatatud kahtluste tagamaade selgitamist põhjendatuks.

Nii nagu looduses on keeruleine teha vahet Sosnovski ja Eesti pärismaiste putkede vahel, on kõiki fakte teadmata keeruline otsustada, kas tegemist on korruptsiooniga või mitte. Rain Rosimannus võib praegu olla korruptsioonikahtluse alla sattunud täiesti põhjendamatult. Mõistlik on aga karta halvimat: kõik poliitikud ei pruugi olla nii ausad.)

Kui korruptsioonivastane komisjon poleks otsustanud Arsenali juhtumit luubi alla võtta, siis võivad Rosimannusest ebaausamad poliitikud ning ametnikud saada toimumust innustust ning asuda rikastumiseks kasutama Tallinnas poliitilist tagakiusamist kartnud Rosimannuse loodud maskeerimisülikonda.

KOMMENTAAR

Kui lihtne on elu meil siin Liivimaal?

Eestis on palga kasv olnud kiire juba pikka aega ning viimastel aastatel on see hoogu juurde saanud. Mõõdunud aastal kasvaid palgad üle 7 protsendi!

Inimeste kindlustunne on oluliselt paranenud. Kuigi viie aastaga on palgad kasvanud enam kui kolmandiku ning inimeste sularaha ja hoiused enam kui poole võrra, on Eesti elanike sissetulekute ebavõrdsus, sarnaselt paljude teiste riikidega, hoopis kasvanud.

Ühest küljest on tugev palga kasv hea, kuna see viib elanike ostujõu kiiremini järele kõrgema elatustasemega riikidele ja muudab Eesti atraktiivsemaks kohaks elada. Samuti peaksid suured tööjõukulud suunama ettevõteteid investeerima tehnoloogiasse, et inimtööjõudu asendada ja efektiivsust parandada.

Kuid palga kasv ei ole rea-geerinud ettevõtete müügitulu ja tootlikkuse kasvu aeglus-

TÕNU MERTSINA
Swedbanki peakonoomist

„Sisetarbimine on olnud Eesti majanduskasvu mootor juba aastaid.

tumisele ja langusele. Selle üks põhjus on töötajate nappus. Suured tööjõukulud on kaasa aidanud ettevõtete kogukasumi langusele ning see ohustab eksportivate ettevõtete konkurentsivõimet.

Eluase oma raha eest

Viimase nelja aasta jooksul on Eesti eluasemehindade kasv olnud Euroopas kiireimate hulgas. Praegune olukord on aga täiesti teistsugune kui 2000. aastate keskepaiga buumiaeg. Kui pärast aastaid kestnud üli-kiiret hinnakasvu tõusid näi-

teks Tallinnas korterite hinnad 2006. aasta alguses 63 protsen-ti, siis mõõdunud aasta lõpus oli see näitaja 11%.

Buumi ajal aitas eluaseme-te hinnad kõrgustesse viia aastaid kestev ülisuur laenuhõud-lus – 2006. aastaks kiirenes majapidamiste laenuportfelli kasv 69 protsendini. 2016. aastal kasvas see aga 4% ning uute eluasemelaenude maht moodustas vaid 43% 2006. aasta mahust.

Kui 2006. aastal tuli Tallinnas eluaseme ühe ruutmeetri eest välja käia 2,5 netokuupal-ka, siis mõõdunud aastal vaid 1,6. Seega on eluasemete taskukohasus oluliselt paranenud. Suur osa varade mahust (44%) ostetakse nüüd oma raha eest.

Varade hinna tõus tekitab rikkuseefekti – see parandab vara omanike kindlustunnet ning suurendab veelgi nende tarbimis- ja investeerimissoovi. Siiski, kiire palgakasvu kõr-

val on Eestis tarbimine ja eluasemete soetamise kasvutempo olnud mõõdukas. Eesti majapidamised suudavad säästa ning nende eelarve oli veel aasta tagasi tasakaalu lähedal. Majapidamiste säästmisvõime aitab maandada riske, kui nende finantsseis või majanduse olukord peaks mingil põhjusel halvenema.

Eesti majanduse probleem ei ole aga ebapiisav tarbimine – see on olnud peamiseks majanduskasvu mootoriks juba aastaid.

Me peame pikas vaates toime tulema tööjõu vähenemisega, vähendama tööjõu nappust, parandama olemasoleva tööjõu kvaliteeti ja viima hariesüsteemi rohkem vastavusse tööturu vajadustega. Ettevõtted vajavad paremaid tingimusi oma konkurentsivõime suurendamiseks ning kohati on vaja parandada juhtimisoskust.

JUHTKIRI

Uued kodakondsused? Jah, muidugi

Kodakondsuse andmine halli passi omanikele ei võta kelleltki midagi ära, küll aga toob osa eestimaalasi riigile lähemale.

Äripäev toetab peaminister Jüri Ratase väljakäidud mõtet anda kodakondsus 25 või rohkem aastat Eestis elanud halli passi omanikele kodakondsus ilma keelenõuete täitmiseta.

Eestis elab praegu 120 000 Vene kodaniku kõrval 80 000 kodakondsuseta inimest. Nende arv on vähenenud viimase kümne aastaga pea kolmandiku võrra, peaaesjalikult surmade tõttu. Seega laheneks teema iseenesest 20 aasta pärast, kui sellega ei tegeletaks. Kuid igati mõistlik oleks tegeleda. See oleks ilus kingitus Eesti riigi juubeliks, kui lubada kodanikuks saada meie maa pikaajastel elanikel, kes pole tahtnud võtta Vene kodakondsust, aga pole peamiselt keelenõuete tõttu seni Eesti kodanikuks saanud.

Lõimumismonitooringu kohaselt soovib rohkem kui pool siin elavatest määratlemata kodakondsusega isikutest tulevikus omandada Eesti kodakondsuse, kuid nad peavad enda jaoks probleemiks riigi karmi keelepoliitikat. Viiesik vastanutest ei soovi ühegi riigi kodakondsust ja ülejäänud sooviksid mõne teise riigi, eelkõige Venemaa kodakondsust.

Niisiis räägime 40 000–50 000 potentsiaalsest uuest kodanikust, kes on seni

eikellegimaale ekslema jäetud. Kodakondsuse andmine vähendaks suure elanikegrupi tõrjutuse tunnet. Tõrjutus, tundmine, et sa pole "oma", tekitab vaenulikkust, viha, aga ka ebalojaalsust riigi suhtes.

Jah, me teame, et tegemist on kohalike valimiste avapauguga ning et Keskerakond on seadnud eesmärgi eelkõige Tallinnas absoluutne valimisvõit võtta. Jah, me teame, et sellise seadusemuudatuse tulemusena võib tulla riigikogusse rohkem venelasi, kelle väljaütlemised näiteks ajaloo tõlgendamise teemal meile meeldida ei pruugi. Aga kui alternatiiv on enam kui 40 000 inimese jätkuv tõrjumine ühiskondlikust elust ja silmade sulgemine, olgu siis parem nii.

On igal juhul parem, kui me teame, mida nad mõtlevad. Veel parem, kui mõistame, miks nii ja mitte teisiti.

Meid on niigi vähe

Meid on siin riigis liiga vähe, et sellist suurt elanikegruppi eemale lükata.

Kodanikud on rohkem motiveeritud riigi asjades kaasa rääkima ja otsuste sündimisel osalema, nad on lojaalsemad. Venekelsete elanike kõrvalejätmine kätkib julgeolekuriski, mida Reformierakon-

na juhitavad valitsused on pikalt ignoreerinud omakasulikel eesmärkidel, sest vastanduda on lihtsam kui probleeme lahendada.

Need, kes tahtsid ja olid võimelised eesti keelt õppima, on eksamid tänaseks ära teinud ja kodakondsuse saanud. Ratase ettepanekul saaks Eesti kodakondsuse see grupp inimesi, kes kas vanuse, sotsiaalmajandusliku staatuse või hariduse tõttu ei ole nii võimekad, et keelt nõutud tasemel omandada. Kuid sellegipoolest on nad siin üle veerand sajandi meie kõigiga koos elanud. Aitab juba üksteise altkulmu põrnisemisest.

Kodakondsuse andmine hallipassi-meestele ei võta üheltki eestlaselt midagi ära, küll aga toob riigile lähemale inimesed, kes on sellest seni kaugemale jäänud.

Ühtlasi ei tasuks neile vastsetele, pigem vanemaalistele uutele kodanikele eesti keele õpetamises asjus selga pöörata. Neile võiks pakkuda välja lihtsamaid keele omandamise programme, vabatahtlikkuse alusel. Selliseid, mis ei ole seotud mingi eksami ootuse ja selle kartusega, kuid aitavad ümbritsevast paremini aru saada.

Vabatahtlikkusega võib saavutada sunnist parema tulemuse.

ÄRIPÄEV EETRIS

Finantsvabaks kolme aastaga

Kuidas saavutada finantsvabadus kolme aastaga ja seda muide kodubörsilt lahkumata, räägib Äripäeva raadios 26aastaselt finantsvabadusse jõuda plaaniv noor investor Joonatan Uusväli.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

7,9

protsendile on kahanenud Soome töötuse määr. Detsembris oli Soomes 34 000 töötut vähem kui eelnenud aasta samal ajal. Aasta varem samal ajal oli töötuse määr Soomes 9,2%.

Konverents:

14.02.2017

KUIDAS MÜÜA JA KAITSTA RAHA?

Vaata lähemalt: **Bestsales.ee**

UC RENT

**ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE**

RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS

tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

**ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE
VAID OMA TEGEVUSELE!
REGISTRAATORID**

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.

E-N 10-17, R 10-18
Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608

www.apunek.ee

REPLIIK

Pension on sama tähtis kui julgeolek

Inimestel peaks olema arukust ja ehk vaprustki tunnista, et hiljemalt käesoleva sajandi lõpuks pole õhtumaade eluladi di meile armsaks saanud (pähetaotud) kujul olemas.

Sellega seoses hääbub tõenäoliselt ka "imperialist" Bismarcki välja mõeldud pensionisüsteem.

Aga mõistlik on asja vaadata meile harjumuspärasel ajal.

Mind häirib koalitsiooni algatatud pensionireformi puhul vaid see, et kehtiv süsteem disainiti vähem kui kakskümend aastat tagasi, pension

OLARI TAAL
ettevõtja

► Tuleks suurendada riigi osalust teise pensionisambasse kolmele protsendile, muidugi eeldusel, et omaosalus on vähemalt sama suur.

aga on inimeste jaoks igaviku piiril olev asjandus – mistõttu tuleks neid muutusi pikalt arutada ja veel pikemalt seletada.

Il sammas kopsakamaks

Selleks, et võtta maha õigustatud (ka õigustamatud) spekulatsioonid edumeelsete ja ausate palgasaajate teemal, oleks mõistlik suurendada riigi osalust maksumaksja teise pensionisambasse 2 protsendilt näiteks 3-le (muidugi eeldusel, et omaosalus oleks vähemalt sama suur). Kallis küll, aga see kindlustaks tulevikus

teise samba pensionilisaks 30–40 (heal juhul isegi rohkem) protsenti pensionieelse perioodi palgast. Tulemus oleks inimestele märgatavalt ausam ja innustavam, kui seda on praegu kehtiv esimene samba arvestamise süsteem.

Kuna riigi püsijäätamise seisukohalt on tõesti tegemist peaaegu sama tähtsa teemaga kui julgeolek, siis võiks koalitsiooni ja opositsiooni kindeste uste taga milleski mõistlikus kokku leppida. Muidu läheb jälle kõik hea populismi täitmatusele kõhtu.

AKTSIAD

Kuidas valida häid dividendi-aktsiaid?

Dividendinvestor peab muretsema vaid sellepärast, kas ja kuidas ettevõtte kasumit jaotab, ning turuväärtus pole oluline, leiab kogenud pensionifondide juht Märten Kress.

INDREK MÄE
indrek.mae@aripaev.ee

Äripäev

Kressi investeerimisstrateegia näeb ette pidevat dividendivoogu pakkuvate ettevõtete soetamist. "Üritan otsida dividendiaktsiaid ehk ettevõtteid, kes minevikus on stabiilselt oma kasumit jaotanud, ning dividendivoog võiks olla suurem kui inflatsiooni kasv," rääkis Kress. "Kui sellisest dividendivoost kuludid katta, siis portfelli turuväärtus ei ole üldse oluline ning tähtis on vaid jälgida, kuidas käitub ettevõtte kasumi jaotamisel," lisas ta.

Seejuures rõhutab Kress, et dividendiaktsiaks ei saa pidada väärtpaberit lihtsalt seetõttu, et selle omamisega on mingi aja vältel kaasnud kasumi jaotamisest tulenev rahavoog. "Ettevõtte peab olema dividendipoliitika, kus on kirjas kasumi jaotamise põhimõtted, millest pidevalt lähtutakse," selgitas Kress. "Kui aga teame, et dividendide maksmine sõltub suuromanike vajadusest, siis on see nagu rongi viimases vagunis kaasaloksumine ehk tegemist pole väikeinvestori tähenduses dividendiaktsiaga," märkis investor.

Kindlad kriteeriumid

Head dividendiettevõtet iseloomustab lisaks kindlatele ja kirjapandud kasumi jaotamise põhimõtetele veel ka vähemalt kümneaastane tegevusajalugu. "Vaatan ta-

» Dividendinvestori jaoks on kasumlikkus kõige alus, sest kui kasumit ei ole, pole võimalust ka dividendi maksta.

► Märten Kress
FOTO: VÄINU ROZENTAL

valiselt majandusaruannetest just nii pikka perioodi, sest üks majandustsükkel mahub selle aja sisse," selgitas Kress. "Nii saan pildi, mis juhtus kriisi ajal, kui palju võeti võlgu ning kuidas nägid välja kasumlikkust ja kasvu iseloomustavad numbrid."

Kress rõhutas, et pikk tegevusajalugu ning dividendipoliitika on heade ettevõtete valikul siiski vaid eelkriteeriumid ning

kui need on täidetud, siis investeerimisotsus sünnib kolme põhinäitaja põhjal. "Tegemist on niinimetatud kolme K reegluga ehk minu jaoks on tähtsad kasumlikkus, kasv ja kapitali struktuur," sõnas ta. "Dividendinvestori jaoks on kasumlikkus kõige alus, sest kui kasumit ei ole, pole võimalust ka dividendi maksta."

Kapitali struktuuris vaatab Kress eelkõ-

**KES ON KES
Märten Kress**

Juhtis aastatel 2006-2016 Danske pensionifondides investeringuid.

Moto: "Säästan regulaarselt, investeerin targalt, saavutan finantsvabaduse"

Blogikeskkonna dividendinvestor.ee looja.

23.02.2017

Tõnu Lehtsaar

339 € (km-ga 406,80 €)

Kehitib kuni 29.01.2017

Tavahind: 399 € (km-ga 478,80 €)

Suhtlemine konfliktsetes olukordades

Kuidas leida konfliktis sobivaim käitumisviis?

Info ja registreerimine: **Kaire Kaljur** / tel: **667 0440** / e-post: **Kaire.Kaljur@aripaev.ee** / **akadeemia.aripaev.ee**

ge ettevõtte võlakoormust. “Seni, kuni see on mõistlik, pole firma võlausaldajate tõmata ja lükata,” oli dividendiinvestor veendunud. “Nii saab ettevõtte rahulikult oma äri ajada ja olla paindlik. Kui aga võlakoor-mus kasvab, satuvad nii juhtkond kui ka väl-jamakstav kasum surve alla,” selgitas Kress. Tema meelest võiks oma- ja laenukapital ol-la jaotunud enam-vähem võrdselt.

Välja praagib Kress kõik kahjumlikud, suure võlakoor-musega ja vähe kasvavad et-tevõtted. “Mida kõrgem on dividendimäär, seda väiksem on kasv,” kirjeldas dividen-diinvestor kasvu ja väljamakstava dividen-di omavahelisi seoseid.

Vaatab ka indeksifonde

Kressi sõnul moodustavad üksikaktsiad te-ma portfelist poole ning ülejäänud raha on ta paigutanud indeksifondidesse (ETFid). ETFide kasuks on valik langenud seetõttu, et 80 protsenti fondijuhtidest ei suuda tema hinnangul turgu nagunii lüüa. “Aktiivselt juhitud fondidesse investeerides oleks sta-tistika minu vastu,” märkis ta. Indeksifon-didest valib Kress sellised, mis investeerivad dividendiaktsiatesse.

ETFide valikul peab Kress kõige olulise-maks alusindeksi jälgimist. “See määrab ära suure osa tootlusest,” nentis ta. “Su raha käib täpselt samas rütmis nagu konkreetne indeks ning seetõttu võiks selle vaatamine olla oma raha indeksifondidesse paigutava investori jaoks peatus number 1.”

Lisaks peab Kress mõistlikuks rebalans-seerimist. Täpsemalt seda, et olemasoleva-tesse varadesse juurde investeerides valitaks instrumendid, mis on vähem tõusnud. See on aga dividendiinvestori hinnangul efek-tiivne vaid indeksifondide puhul. “Kui rebal-ansseerida piisavalt hajutatud ja globaalse-te ETFidega, on tegu mõistliku strateegia-ga,” ütles Kress. “Kahe üksikaktsiaga on see palju keerulisem, eriti kui need on erineva-dest sektoritest – näiteks üks laevandusest ja teine tehnoloogiasektorist,” tõi ta näite.

Eriti peab Kress lugu aga dividendiarist-rokraatidest. Tegemist on sel juhul investee-ringuga, mille pealt teenitavad dividendid on viimase kümne aasta jooksul järjepide-valt kasvanud.

Juhtkond on oluline

Investeeringuinstrumentide valimisel et-tevõtete aastaaruandeid lapates soovitab Kress tähelepanu pöörata seal välja too-dud juhtkonna seisukohtadele. “Aruandes peaks kajastuma möödunud aasta tegev-u-se ülevaade ja tulevikuplaanid,” märkis ta.

Lisaks soovitab ta korraga analüüsida 2–3 ettevõtet, et tekiks võrdlusemoment. “Näiteks võid tähele panna, et ühe ettevõtte juhtkond kirjutab selgelt ja detailselt oma plaanid lahti, teine annab ülevaateid ainult arvudes,” selgitas ta. “Nii tekivad isiklikud stiilieelistused – küll aga soovitatakse, et kui sõnumist aru ei saa, siis tasub investee-ringuga seni oodata, kuni valgustus saabub.”

Tallinna börsilt toob Kress heade inves-torsuhete poolest esile ka tema enda port-fellist leitava Tallinna Vee. “Aga eks see fir-ma ole ka välisinvestorite kättes olnud ning

juhtkond on tulnud kusagilt mujalt,” viitas ta sellele, et kodubörsil valitsev juhtimiskul-tuur jääb läänelikule alla. Samuti kiitis di-videndiinvestor pangandussektoris valitse-vat ärikultuuri, mis tugineb samuti suures-ti välisomanikel ja -rahal.

Investorsuhted on raha paigutamisel olulised ka seetõttu, et nii on lihtsam koos-tada investeerimisteesi. “See võib olla küll subjektiivne, sest igaüks näeb võimalusi eri kohas, kuid aktsiat ostes peab olema sisemi-ne usk ja veendumus millegi suhtes,” rääkis Kress. “Kui ostad aktsiat, siis kontrollid en-nast ja oma teesi. Kui tegelikkus sellele ei vasta, tuleb tees ja positsioon üle vaadata,” ütles dividendiinvestor ja täpsustas, et tees tähendab endale antud põhjendust, miks ettevõttesse investeerida.

Aeganõudev protsess

Teoreetilised finantsmudelid ei pruugi Kressi sõnul olla alati praktikas rakenda-tavad. “Tulin omal ajal Eestisse tööle Taa-nist saadud finantsökonomeetria pagasiga, kuid praktika oli hoopis teistsugune,” tõdes kümme aastat Danske pensionifonde juhti-nud Kress. “Igal mudelil on alati eeldused, millal see töötab ja millal mitte, ning see-tõttu ei ole nende kasutamine alati ressuri-si- ja ajaefektiivne.”

Seetõttu lähenebki ta investeringute te-gemisele ettevõttepõhiselt, kuid tõdeb, et ka see on ajamahukas. “Ühe firmaga tutvumi-ne võtab 20–25 tundi, seega 50 ettevõtte lä-bitõõtamine osutub juba keeruliseks,” selgi-tas Kress. Seejuures otsib investor vähemalt aktsiaturgude ajaloolist keskmist tootlust. “Ma ei sisene mitte kunagi enne, kui sisene-mishind lubab järgneva 3–4 aasta jooksul 8–12protsendilist tootlust,” märkis ta.

Taustainfo kogumist ning otsuste tege-mist võib mingil määral lihtsustada koos-töö teiste investeerimishuvilistega. “Arutelu käigus võib avastada asju, mille peale ise ei oska või ei suuda mõelda, laual on erinevad vaatenurgad ja analüüsipädevused,” loet-les Kress meeskonnatöö eeliseid. “Lõpuks peab otsuse langetama siiski vaid üks ini-mene, kes vastutab ja kes ka vajadusel haar-ab initsiatiivi.”

Samuti tuleb leida aega kõigi portfellis sisalduvate positsioonide analüüsimiseks. “Tagatuba peab korras olema, ei tohi olla ära unustatud positsioone – need tuleb re-gulaarselt üle käia ka suure portfelli või fon-di puhul,” leidis Kress. “Teinekord võib ana-lüüsi isegi nullist alustada.”

Siiski ei pruugi tema sõnul ka põhjalik eeltöö aidata kõiki eksimusi ära hoida, kuid sellest ei tohiks lasta end heidutada. “Buffett on öelnud, et mis mõtet oleks golfi mängi-da, kui iga löök läheks sisse,” lõpetas Kress.

KUULA VEEBIS

Äripäev

eetris

Kuidas investeerida dividendiaktsiatesse ja fondidesse?

www.aripeev.ee/eetris

USA

Goldman: turg pole kaubandusriskiga arvestanud

Finantsturg ei ole varade hin-da sisse arvestanud Donald Trumpi protektsionismi, tea-tas investeerimispank Gold-man Sachs.

“Aasia ettevõtted, mis eks-pordivad suure osa oma too-detest USAsse, on väga kiiresti taastunud. See annab märku, et turud ei ole kaubandusega seo-tud riske arvesse võtnud,” va-hendas Barrons Goldmani ana-lüütikuid. Analüütikute sõnul on sel-lised ettevõtted näiteks Lõuna-Korea Kia Motors, Hongkongi SMIC, Taiwani Advantech ja Acer

35 protsenti Hiina kiibitootja SMIC toodangust müüakse USAs.

ja India Cipla. Goldman Sachsi hinnangul võiks nende ette-võtete aktsiad langeda vasta-valt 34, 32, 29, 26 ja 26 protsenti. Kia Motorsi autode tootmi-sest asub 40% USAs. Kia müüb veerandi oma autodest USAsse. SMIC puhul võib kaubanduse-ga seotud riskide mõju olla suu-rem. Hiina kiibitootja müüb 35% oma teenustest USA ette-võtetele. Taiwani Advantech, mis toodab personaalarvutite komponente, saab USAst 29% käibest. Aceri käibest moodus-tab USA müük 21%.

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga								
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,05	0,10	0,70	1,00	1,40	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	100/200 (4)
BIGBANK	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
BIGBANK	-	-
BIGBANK	-	-
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,05	0,10	1,00	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) internet pangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt, Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee	Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501	Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
BIGBANK Rüütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee	DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee	Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE3300111038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1000	12 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	1000	1500 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 000 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1000	15 000 000
Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu							

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,59	1,59	1,59	2,96	0,25	4,85	3,46	5,02	455 801 038
Pensionifond M, EUR	1,25	1,25	1,25	2,19	0,26	3,63	3,28	4,50	68 536 364
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	2,06	-0,02	1,75	2,55	3,41	59 917 185
Pensionifond XL, EUR	1,39	1,39	1,39	3,36	0,22	5,69	3,55	5,79	113 344 339
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,66	-0,02	1,17	2,63	3,56	20 348 279
Täiendav Pensionifond, EUR	1,59	1,61	1,61	3,78	0,41	8,34	4,87	6,85	8 907 557
LHV Pensionifond 25, EUR	1,09	1,09	1,09	4,47	-0,12	4,21	2,86	3,91	12 379 512
LHV Pensionifond 50, EUR	1,29	1,29	1,29	6,38	-0,01	4,47	3,39	4,56	219 899 126
LHV Pensionifond Intress, EUR	0,93	0,93	0,93	1,67	-0,02	1,73	1,59	2,63	4 142 835
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,73	1,74	1,74	9,82	-0,15	6,11	4,57	6,53	4 663 190
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,18	-0,01	1,75	1,20	2,43	530 034
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,41	11,52	11,52		1,61	22,36	-3,46	10,03	12 862 271,10
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	9,54	9,45	9,54		0,75	12,47	2,26	4,32	3 442 072,30
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,10	6,04	6,10		0,75	12,47	2,26	4,32	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,10	1,10	1,10	6,63	-0,07	7,8	3,85	5	202 219 367,46
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,95	0,95	0,95	10,02	-0,12	11,09	5,39	6,3	26 646 311,14
Nordea Pensionifond B, EUR	0,98	0,98	0,98	4,21	-0,13	5,17	2,55	3,62	22 688 391,39
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,25	-0,46	0,98	2,27	2,58	13 053 756,57
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,49	1,52	1,50	13,12	0,03	14,97	6,98	8,12	9 974 080,64
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	4,00	-0,2	4,31	3,48	3,82	2 181 256,12

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	18,94	19,62	19,23	7,31	0,79	20,87	9,68	10,23	1 715 391,02
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	28,40	29,41	28,83	11,51	3,23	26,40	4,32	11,31	68 865 954,29
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	25,08	25,97	25,46	25,95	2,41	102,93	11,96	4,00	26 779 080,44

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee	Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel, +372 667 92 00, www.trigon.ee	Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
---	---	--

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

best marketing

www.bestmarketing.ee

REKLAAM

REKLAAM

23.01

23.01

23.01

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Silmapiiril on järgmine vahefiniš

Taas saan kätte oma portfellis sisalduvate ettevõtete verivärsked kvartaliaruanded.

See on aeg, mil saan teha vahekokkuvõtteid, näha, milliste ettevõtete turuväärtus end õigustab, ning süveneda võimalikesse muudatustesse oma portfellis. Kibekiire tööaeg, mida põnevusega ootan, algab minu jaoks juba neljapäeva õhtul, kui esimesena teatab oma möödunud kvartali majandustulemused Microsoft.

Tagasihoidlik avapauk?

Oma pilveäri käimasaamise tõttu viimastes kvartalites ootusi ületavaid tulemusi näidanud Microsoftilt ootavad Wall Street Journali analüütikud võrreldes eelmise aasta sama ajaga küllaltki tagasihoidliku tulemust. Eelmise kvartali kasumiks pakutakse 0,79 dollarit aktsia kohta ning käibeks 25,3 miljardit dollarit. See tähendab, et võrreldes möödunud aasta sama ajaga peaks ettevõtte oma kasumit veidi parandama, kuid kaotama käibes. Toona oli kasum aktsia kohta 0,78 dollarit ning käive 25,7 miljardit dollarit.

Kuigi analüütikute ootused mul silma just särama ei pane, olen Microsofti suhtes siiski pigem optimistlik. Microsoft on viimastes kvartalites analüütikuid tugevalt üllatanud. Kui see trend jätkub, paraneb eelmise aastaiga võrreldes ilmselt ka käive.

Optimism kodubörsilt

Tallinna börsi ettevõtetest on minu portfellis Tallink ja Olympic Entertainment Group (OEG). Aasta algul OEG kvartali hasartmängutulusid sirvides jäi minu süda rahule. Hoolimata Poola ja Valgevene äri sulgemisest ja likvideerimisest suutis kontsern oma hasartmängutulu neljandas kvartalis 3,2 protsendi võrra kasvatada. Ilusad numbrid vaatasid vastu Balti riikidest ja Itaaliast, kuid eriti Maltalt, kus tulu suudeti kasvatada rohkem kui kahekse korda. Tõsi, tõrvatilk meepotis on Slovakkia, mille neljanda kvartali hasartmängutulu kahanes ligi viiendiku.

Samuti võin rahule jääda Tallinkiga, sest laevafirma reisijate ja kaubaveo maht

☞ Kibekiire tööaeg, mida põnevusega ootan, algab minu jaoks juba neljapäeva õhtul.

PANE TÄHELE Toomase tulemuste kalender

Microsoft	26.01
Apple	31.01
Ryanair	06.02
Statoil	07.02
Leroy Seafood	21.02
Olympic EG	28.02
Apranga	28.02
Tallink	28.02
Berkshire Hathaway B-aktsia	04.03

ALLIKAS: BÖRSI ETTEVÕTETE KODULEHEKÜLJED

on stabiilselt kasvanud. Näiteks neljandas kvartalis suurenes reisijate hulk Tallinki laevade pardal 4,7 protsendi võrra, kaubavedu kasvas 9,2 ning sõiduautode transport 1,6 protsendi võrra. Tugevat tuleviku lubab ennustada ka Megastari liinile tulek jaanuari lõpus, mis peaks veomahu suurenemisele ning eriti pardamüügile veelgi kaasa aitama – luuakse sinna ju üks suuremaid kaubandusalasid.

Tõsi, ilmselt jääb laevafirma möödunud aasta tulemusi negatiivselt mõjutama prahtimistulude vähenemine.

Kaalun muutusi

Üldjoontes olen oma portfelli valitud ettevõtetega rahul, seda ka Leroy Seafoodiga, mille volatiilsusele alles hiljuti tähelepanu juhtisin. Tegemist on tugevate ettevõtetega, kuid sellegipoolest süveneb minus hirm, et börsidel toimuva ralli tulemusena võivad nad olla fundamentaalselt ülehinnatud.

Kuna muutuste tegemata jätmise risk on suurem kui rahasse liikumise tõttu võimalik saamata jääv tulu, kaalun korrekture. Seda eelkõige ettevõtete puhul, mille osatähtsus minu portfellis on kas liigra suur või mille väärtus on oodatust kiiremini kasvanud ning võimaldab kasumi võtmist.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on realne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL Kuidas läheb Toomase investeringutel?

päevane muutus

-0,05%

väärtus 279 401,44 eurot
53% aktsiad / 40% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Statoil	0,89
Leroy Seafood	0,61
Microsoft	0,29
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,05
Olympic EG	0
Baltic Horizon Fund	0
Apranga	0
Tallink	0
Apple	-0,52
Ryanair	-1,31

Viimased tehingud

Müüs: 9. jaanuaril 250 iShares Stoxx Europe 600 aktsiat hinnaga 36,36 eurot aktsia. Tehingusumma oli 9090 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

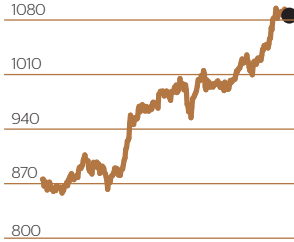
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

1094,28 -0,09% ▼

perioodi kõrgeim 1 096,41
perioodi madalaim 955,95

BÖRSIFIRMA

Samsungi kasum kasvas järsult

Elektroonikafirma Samsung tegevuskasum oli viimase kolme aasta suurim, sest ettevõtte suutis Galaxy Note 7 nutitefonide tagasikutsumiste mõju müügiga tasandada.

Samsung teatas, et neljanda kvartali puhaskasum tõusis 7,09 triljoni Korea vonnini (6,1 miljardi USA dollarini). Käive tõusis 53,33 triljoni vonnini (eelmise aasta samal ajal oli käive 53,32 triljonit vonni). Tegevuskasum kasvas lausa 50 protsenti, 9,22 triljoni vonnini. Eelmise aasta samal ajal oli tegevuskasum 6,14 triljonit vonni.

Terve aasta lõikes kasvas Samsungi tegevuskasum 26,41 triljoni vonnilt 29,24 triljoni. Käibe tõus oli ka kalendriaasta võrdluses väike – 200,65 triljoni (2015) tõusis see 201,87 triljoni (2016). Kasvu aitasid vedada mälukiipide ja paneelekraanide müük, mis moodustasid Samsungi tegevuskasumist kokku 68 protsenti.

PANE TÄHELE

Briti telekomi aktsia vabalanguses. BT aktsia kukkus käibe-, kasumi- ja rahavoo prognoosi vähendamise tõttu ligi viiendiku.

McDonald's otsib uut nišši. Põhjuseks restoranide müügi vähenemine esimest korda viimase pooleteist aasta jooksul.

Turud pole kaubandusriskiga arvestanud. Goldman Sachs arvates tuleks Trumpi protektsionismi negatiivse mõjuga arvestada.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	24.01	Värvilised metallid	23.01
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	55,48	Alumiinium LME	1863
Nafta NYMEX, bbl	53,02	Vask LME	5795
Mootoribensiin, t	543,00	Plii LME	2336
Diislikütus, t	488,00	Nikkel LME	9850
Kerge kütteõli, t	484,50	Tina LME	19950
Masuut (1% väävel), t	332,50	Tsink LME	2799
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,243		
Põllumajandus	24.01	Väärismetallid	24.01
nael = 453,59 g		USD/units, units = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	156,40	Kuld COMEX	1214,23
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	539,80	Plaatina NYMEX	989,70
Kakao NYBOT, USD/t	2186,00	Palladium NYMEX	785,57
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	148,25	Hõbe COMEX	17,17
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	426,5		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,416	Singapuri dollar	SGD	1,523
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,861
Hiina juaan	CNY	7,344	Šveitsi frank	CHF	1,073
Hongkongi dollar	HKD	8,312	Taani kroon	DKK	7,436
India ruupia	INR	73,033	Tai baat	THB	37,824
Jaapani jeen	JPY	121,720	Tšehhi kroon	CZK	27,027
Kanada dollar	CAD	1,427	Türgi liir	TRY	4,057
Korea won	KRW	1251,670	Ungari forint	HUF	309,820
Norra kroon	NOK	8,994	USA dollar	USD	1,072
Poola zlott	PLN	4,372			
Rumeenia leu	RON	4,498			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▼
9,5113

EUR/RUB ▼
63,7875

BÖRS

Tallinn

24.01

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelml. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,320	0,76	2 885	11,5	6,6%	0,76	0,8%
Baltika	0,276	2,22	276	-	-2,2%	2,43	0,0%
Ekspress Grupp	1,300	0,00	1	8,6	9,3%	0,80	3,1%
Harju Elekter	3,470	-0,57	20 221	17,1	6,1%	1,05	4,3%
LHV Group	9,420	0,11	19 728	13,7	19,0%	2,60	0,0%
Merko Ehitus	9,350	0,54	2 423	18,2	7,4%	1,35	6,8%
Nordecon	1,300	0,00	129,00	362,8	0,3%	1,23	2,3%
Olympic EG	1,800	0,00	135 904	9,2	27,4%	2,51	8,3%
PRFoods	0,361	0,00	-	11,4	5,4%	0,61	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,950	-3,47	9 780	-	-2,8%	1,27	0,0%
Silvano FG	3,000	-0,33	19 937	9,8	28,6%	2,81	3,3%
Skano Group	0,485	6,59	5 691	-	-15,0%	0,48	0,0%
Tallink Grupp	0,920	0,00	21 163	15,8	4,8%	0,76	8,7%
Tallinna Vesi	13,900	0,00	89 103	15,7	18,8%	2,94	6,5%
Tln Kaubamaja	8,780	0,34	34 694	12,6	17,0%	2,14	4,6%
Trigon PD	0,615	0,00	-	-	-4,4%	1,15	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,330	0,00	11 125	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emettevõtja osa põhjal

Riia

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm. %,	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	4,53	0,00	11,9	0,4	-
Latvijas Gaze	8,00	0,00	10,9	0,5	-
Olainfarm	8,72	-0,11	11,2	1,3	-

Baltika ▲
+2,22%

Harju Elekter ▼
-0,57%

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee